

VASÁR NAP

ÁRA 1500 KORONA

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI
KÉPES HETILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VI., Ó-utca 10. sz.
Telefonszámok: T 42—49, L 998—04.

MEGJELENIK
MINDEN
VASÁR NAP

Előfizetési árak: Egész évre 62.000 K
Félévre 31.000 K. Negyedévre 16.000 K
Egyes szám ára ———— 1.500 K

Budapest, 1926.

VII. évfolyam, 26. szám.

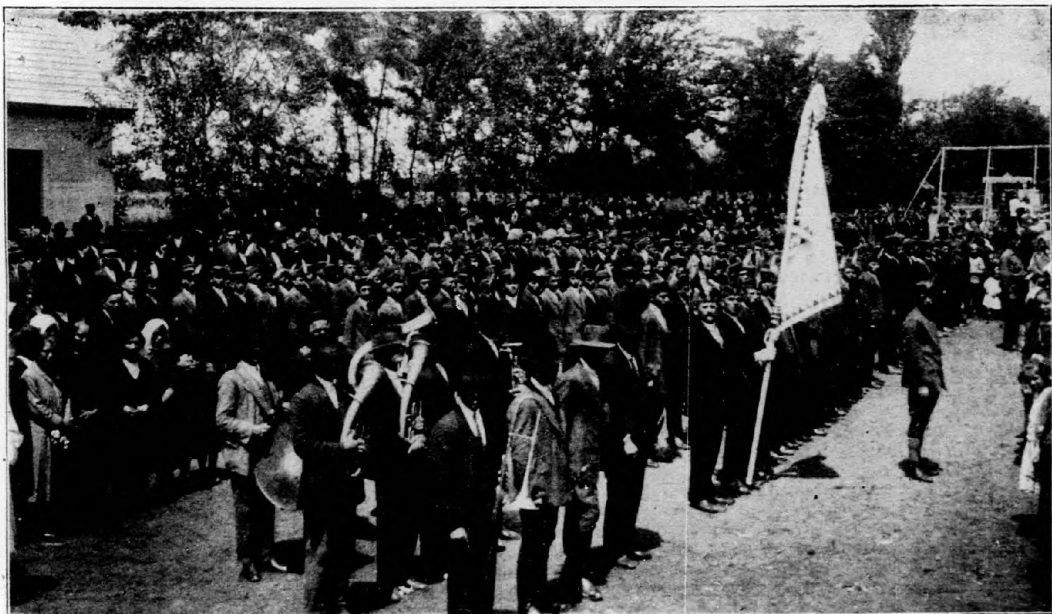
Vasárnap, június 27.

Az ország hitele.

Akit a törvényszék gyámság alá helyez, annak senki előtt nincs hitele. Annak az aláírására nem akad bank, takarékcsoport, amelyik csak rongyos bankót is hitelezzen. Így vannak az országok is. Csak az önmaga pénzügyi kérdései felett szabadon rendelkező állam számíthat a többi állam barátságára s ami a legfontosabb, pénzügyi támogatására. Nekünk fájó szívvel, nagy lelki szomorúsággal ez előtt két és fél évvel le kellett mondanunk erről az önállóságról, mert csak ezen az áron tudtuk megszerezni a Népszövetség támogatását ahhoz az emberfeletti feladathoz, hogy megállítsuk pénzünk állandó romlását, hogy rendbe tudjuk hozni államháztartásunkat, hogy

egészséges alapokra tudjuk fektetni közgazdasági életünket.

Rettenetes nehéz esztendőket voltak ezek. Az ország népének óriás terheket kellett elviselni. A vezetőembereknek állandó támadásokat kellett elűzni. A kormányhatalmat kézbe tartó Kiszgazdapártnak túrníe kellett a legkomiszabb gyanúsításokat. Népszerűségét kellett állandóan kockáztatni. De megtette mindenki a kötelességét hűséggel, önfeláldozással. A milliók dolgoztak fáradhatatlanul, hordozták a terhek ólomsúlyát; a vezetőemberek nem törődve a rosszakarú gyanúsítással, rágalommal, céltudatosan vezették az ország ügyeit. A Kiszgazdapárt a politikában szinte szokatlan önuralommal, párt szempontokkal nem törődve, hozta meg a választó polgárok

Tömörkényi leventék új zászlajukkal.

bizalmát százszor is próbára tevő törvények sorozatát. És most boldog büszkeséggel állapítjuk meg, hogy nem hiába volt az áldozat, a munka. Magyarország államháztartása rendben van, bevételai fedezik kiadásait, sőt tud beruházásokra is nagy összegeket fordítani; pénzünk értéke szilárd, állandó. Becsületünk, hitelünk a külföld előtt sziklaerős. És mindenek betetőzéseül Genfben megszüntették a pénzügyi ellenőrzést, visszakaptuk az önrendelkezés jogát. Levették rólunk a gyámság súlyos bilincseit.

Gróf Bethlen Istvánnak, mikor ezt bejelentette a nemzetgyűlésen, nemcsak a képviselők tapsoltak, hanem az egész ország minden rangú és rendű népe is. Mert megéreztek mindenütt, hogy történelmünk forduló pont-hoz érkezett s a sok, nehéz, fekete esztendő után, az eltiportság fojtogató, hosszú, sötét éjszakája után, pirkadni kezd a jobb jövő, a boldogabb kor hajnala. Kezddik a munka, mely az eltakarított romok helyén hivatva van felépíteni a szabad magyar állam büszke palotáját, melyben meg kell hogy találja kicsiny és nagy, szegény és gazdag a maga boldogulását.

Van immár ismét az országnak hitele, tekintélye künn és benn egyaránt. De vigyázzon is mindenki, hogy könnyelmű, ostoba kalandokkal kockára ne tegye ezt a drága áron visszaszerzett kincsünket. (V. B. Gy.)

Budapest, június 26.

Csehbarátok a magyar politikában. Minden magyar ember sejtette, hogy a frankcsatában a magyar kormány ellen áskálódó urak élénk külföldi összeköttetésekkel rendelkeznek. Mégis nagy felháborodást keltett a legújabb leleplezés, melyet a Törökországba menekült Mészáros tanár tett a napokban. Mészárosnál jurt repülőgéppel egy persianer októbrista újságíró, aki arra bízta, hogy tegyen terhelő vallomást a frankügyben a magyar kormány ellen. Mikor Mészáros a hazajutottan dologra sehogyan sem akart vállalkozni, azzal bízta, hogy barátai kieszárolják neki kedvezéseket a cseh kormánytól, ha a magyar kormány ellen bármilyen terhelő vallomást tesz. Így szól Mészáros szenzációs leleplezése, mely világosságot derít arra a példátlan aknamunkára, amellyel bizonyos körök az ország érdekei ellen törnek. Hogy kik ezek az urak, az nem fontos, de a magyar nép látja most már tisztán, hogy kik állnak a magyar közéletben a nemzet érdekei mellett és milyen törekvések hangos szóvivői szövetkeznek még az ország ellenségeivel is.

Aki másnak vermet ás.... A trianoni béke-diktatúra és ezzel Magyarország feldarabolása a kisántant kedvezőtlen történet. Franciaország erőltette ezt a feldarabolást és vitte keresztül szövetségesei kedvéért. A feldarabolók egykedvűen nézték, hogy hazánk szétszaggatása folytán valutánk tönkrement és néhány éve a legsúlyosabb gazdasági összeomlás jenyegedett bennünket. Azóta valutánkat helyrehoztuk különösen az angolok támogatásával, biztató jelekkel küzdünk további megerősödésünkért. A Gondviselés újjmutatását látjuk viszont abban, hogy ugyanakkor, mikor mi rendebé kezdünk jönni, a trianoni békéért felelős Franciaország esik abba, a verembe, amelyet nekünk ástak. A francia pénz rohamosan esik lefelé, az árak emelkednek, mindenki menekül a romló pénzről, kapkodás mutatkozik a kormányzat terén, kenyérgyegyekről és rekvirálásról beszélnek és sötét aggodalom ül a vezétek arcán, mikor jön az összeomlás veszedelme. Vajjon eszükbe jut-e a franciáknak, hogy őket is az erőszakos békeszerződések átkos következményeit érték utól! Reméljük, hogy rájönnek a sok kapkodás után, hogy az összeomlásról csak egy mentheti meg őket is, az igazságot és békét Európában visszaállítani.

MI HIR A POLITIKÁBAN?

Bethlen István gróf miniszterelnök s Bud János pénzügy-miniszter hazajött Genfből. A nemzetgyűlés szerdai ülésén számolt be a miniszterelnök a genfi új eredményeiről. Nagy várakozás előzte meg ezt a beszámolót. Az érdeklődés felkeléséről gondoskodott egyrészt az ellenzéki sajtó, másrészt a mindennel elégedetlen politikusok kisdid csoportja, mert napokon át hirdették, szinte kéjelegve, hogy Genfben kudarc érte a magyar ügyet. A józan, higgadt magyar közönség ugyan egy pillanatilag sem adott hitelt ezeknek a kárógó hollóknak, de mégis vágyva várta, hogy hiteles formában hallja a tényleges helyzet ismertetését. A nagy várakozásnak megfelelően zsúfolt volt a nemzetgyűlés ülésterme. A miniszterelnököt beléptekor zúgó taps fogadta. Ebben a nagy ünnepélyben nemcsak szeretetének, nagybecsülésének akart kifejezést adni a nemzetgyűlés Bethlen István gróffal szemben, hanem együttal elégtételt is kívánt szolgáltatni azért a méltánytalan támadásért, mely a miniszterelnököt Genfben érte. Maga a miniszterelnök beszéde minden felesleges cifraságot, sallangot kerülve szigorú tárgyilagossággal adta elő a genfi eredményeket,

melyek a magyar álláspont teljes győzelmét jelentik.

Komoly, országos érdekekhez méltó komoly beszéd volt ez, melynek végén azt a felhívást intézte a miniszterelnök úgy az ország népéhez, mint politikusaihoz:

„Július elseje mérőföldök Magyarország pénzügyi konszolidációjának történetében, ahova csak az ország polgárainak összefogásával tudtunk elérni. Remélem, hogy ezt az eredményt egyetlen jövődö kormány sem fogja lerontani. Bizonyára fogják elhangzani olyan kívánságok, amelyeket nagyon nehéz lenne kielégíteni, mert veszélyeztetné az állam pénzügyi egyensúlyát, kérem a nemzetgyűlés tagjait, kétszer is gondolják meg, mielőtt ilyen követelésekkel fellépnének, mert azoknak kielégítése veszélyeztetné azt az állapotot, amelyért óriási áldozatokat hozott már a nemzet.

Megszívlelendő intelem, mert bizony Magyarország nagyon divatban van sokat és nagyot ígér, amelyet az ország kára nélkül beváltani nem lehet. Beszédét a miniszterelnök így fejezte be:

«Azzal a nyugodt lelkiismerettel bízom a nemzetgyűlés és a közvélemény ítéletére ezt az ügyet, hogy kötelességemet híven teljesíttem.»

Igen! Híven teljesítette kötelességét s érte egy nemzet halálját, közönétét, teljes bizalmát kapja jutalmul. A miniszterelnök beszéde után a kisebbségi pártok szónokai szólaltak fel s mivel bevallani eddigi hibáikat, tévedéseiket férfiasan nem akarták, szánalmas dadogás volt minden mondatuk, minden igyekezetük, amivel a káknán is csomót akartak találni. A nemzetgyűlés egyébként a

magánalkalmazottak nyugdíjvalorizálásáról szóló törvényjavaslatot tárgyalta az elmúlt héten s annak általános vitáját be is fejezte.

Még részleteiben való elfogadása van hátra s utána szünetre megy, a szünet októberig fog tartani.

Smith Jeremiás, a Népszövetségnek megbízottja, aki a szanálás alatt a magyar pénzügyeket ellenőrizte, július elsején eltávozik tőlünk, mert az ellenőrzés megszüntetésével lejár az ő megbízatása is. Szeretettel és hálával búcsúzik tőle Magyarország. Kötelességet nagy megértéssel, a magyar nemzet iránt való meleg jóakarattal végezte. A kormány, a nemzetgyűlés s minden arra illeltek tényleg szívós köszönetét kiseri őt vissza hazájába, Amerikába s kérjük és reméljük, hogy megmarad mindig jóbarátunknak, támogató segítőnknek s Amerika pénzügyi körében szószólója lesz mindenkor ennek a jobb sorsra érdemes, földre süjtött nemzetnek.

KÜLPOLITIKAI KRÓNIKA

Franciaországban a gazdasági összeomlás jelei mutatkoznak. A francia pénz állandó értékcsökkenése a legnagyobb aggodalommal tölti el a francia államférfiakat. Egyik pénzügyminiszter a másik után, egyik kormány a másik után bukik meg ennek a nehéz kérdésnek megoldási próbálgatásai közben. Most Herriot próbálkozik a kormányalakítás súlyos feladatával, de ha sikerül is kormányt alakítania, Franciaország pénzügyi helyzetét megmenteni csak akkor tudják, ha az áldozatkészség meglesz valamennyi politikai pártnál, ha kényógyulnak abból a betegségből, mely nálunk is nagyon elterjedt, hogy a párt- és osztályérdekeket rendeljék alá a közérdeknek s tegyenek félre minden gyűlölködést a nemzet megmentése érdekében.

Németországban most folyt le a népszavazás abban a kérdésben, hogy az elűzött fejedelmi családokat megilleti-e anyagi kárpótlás vagy sem? Nagy korteskedés folyt, mert szemben állt erősen a két tábor: az egyik azt hirdette, hogy a Németbirodalom hitelé szempontjából igenis meg kell adni a vagyoni kárpótlást a fejedelmi családoknak, a másik rész pedig azt vitatta, hogy semmiféle jögon ezt nem lehet követelni a német néptől. A kényes kérdést népszavazás döntötte el, amely szerint a nép nagy többsége az anyagi kárpótlás mellett foglalt állást.

A kis-antant megtartotta konferenciáját Veldeben. Ott volt Benes cseh, Nincsicz szerb, Mitileneu oláh külügyminiszter. Nagyfontoskodva, mintha ők dönténének Európa sorsa felett, összedugták a fejüket s titokban cserélgették egymással a véleményüket. Mária szerb királyné meghívta őket teára, aztán szétoszlottak, kijelentvén, hogy minden kérdésben egyetértenek, hogy a szövetséget fenntartják, mert hát Magyarországgal szemben erre szükség van, mivel félniök kell, hogy másképp a rabolt zsákmányt nem tudják megtartani. A nagy egyetértés oka a — közös félelem.

Csehországban nagy botrányok között tárgyalja az országgyűlés a mezőgazdasági védvámokat, melynek célja megdrágítani a gabona és liszt bevitelét. Ez ellen a javaslat ellen igen erős harcot indítottak a baloldali pártok, mert ha ez életbelép, óriási módon megdrágul a kenyér, általában az élet Csehországban. Minket is nagyon közelről érint ez a kérdés, mert hiszen elsősorban a magyar búza- és liszt bevitelét akarják nehezíteni. Az a céljuk, hogy még nehezebbé tegyék a magyar mezőgazdaság helyzetét. Kormányunk tudtára adta a cseh kormánynak, hogy ha ezt törvényerőre emelik, ez lehetlenné teszi Magyarország számára a csehekkel való kereskedelmi szerződés megkötését.

Ausztriában Schneider közoktatásügyi miniszter lemondása teljes kormányválságot idézett elő. A keresztényszocialisták

Tömörkényi gyermekek virágcsokrot nyújtanak át Schandl Károly dr. földművelésügyi államtitkárnak (2) és nejének (1).

vezére, Rintelen, folytat most tárgyalásokat, hogy a válság megoldható legyen.

A szerb skuptina a Magyarországgal kötött határjarmalmi egyességet jóváhagyta.

MEZŐGAZDASÁG

A borderító anyagok.

Irta: Windisch Rikárd dr., gazdasági akadémiai tanár.

A növényországban a növényi test egyes részeiben kisebb-nagyobb mennyiségben találunk cersavakat, cersav-anyagokat. Vízben ezek feloldódnak. Eme oldat összehúzó, fanyarízú és vas-sók oldatával összekeverve fekete vagy zöld színt ölt. Találunk a fehér- és a vörösbörökben is feloldott cersavakat. Egyik-másik vörösbörfajta nagyobb mérvű összehúzó fanyar ízét szintén a cersav okozza.

A cersav elég könnyen oldódik vízben. S a teljesen tiszta cersav vízzel világossárga- vagy barnászínű oldatot ad, aszerint, amint higabb vagy töményebb oldatot készítünk. Ha teljesen kristálytiszta, átlátszó cersavoldathoz ugyanilyen tisztaságú enyv- vagy fehérjeoldatot adunk és jól összekeverjük eme két oldatot, az elegy zavarossá válik. Amint műkifejzéssel mondani szokás, csapadék keletkezik, amely bizonyos ideig tartó állás alkalmával leülepedik, amikor a csapadék fölött lévő folyadék ismét teljesen megtisztul és kristálytiszta átlátszóvá válik.

Lehetne külön-külön üvegekben olyan fehérje-, valamint cersavoldatot is elkészíteni, amely nem kristálytiszta és átlátszó, hanem homályos, zavaros; s hosszú időn át történő állás alkalmával sem tisztul meg, hanem homályos, illetve zavaros marad. Ha az ilyen zavaros fehérje-, illetve cersavoldatokat összeöntjük s egymással jól összekeverjük, majd addig hagyunk állani, míg a keletkezett csapadék le nem ülepedik, végeredményben mégis teljesen tiszta átlátszó oldatot fogunk a csapadék fölött találni. Ennek oka az, hogy a fehérje és a cersav — vagy enyv és cersav — egymásra való hatása révén keletkezett csapadék leülepedésekor magával rántja a két oldatban lebegő, az ezek zavarosságát okozó részecskéit. Mialtal a zavaros oldatok teljesen megtisztulnak, s tükrözővé, átlátszóakká válnak.

Ugyanezen elvet alkalmazzuk a bor megderítésénél is, amikor a homályos, több-kevésbé zavaros borállás közben egyáltalán nem akar megtisztulni s tükrözővé, fényessé, átlátszóvá válni.

Schandl Károlyné zászlóánya szegyet ver a tömörkényi leventék zászlójába.

Tartalmaz a bor több-kevesebb csersavat, de találunk benne egyéb savakat is. Ha borhoz tiszta envyoldatot vagy valaminő fehérje oldatát öntjük, abban is csapadék képződik. Ez nyugodt állás közben leülepedve, magával rántja a borban lévő, annak zavarosságát okozó legfinomabb részecskéket is s a bor tiszta tükröződésé válik, megderül. Fontos, hogy a keletkező csapadék nagyobb fajsúlyú legyen, mint a bor, hogy ez teljesen és lehetőleg gyorsan leülepedjék. Minden esetben végezzünk kicsiben *próbaerítést*, hogy a szükséges mennyiségű derítőanyagot pontosan megállapíthassuk. Egyaránt lúba, ha akár a kelleténél több vagy kevesebb derítőanyagot használtunk. *Epen annyit használjunk csak, mint amennyi kell.*

A borban lévő csersavval vízben oldhatatlan vegyület — csapadékok — adnak a vízahólyag-, az envy-, a tojásfehérje oldata, a tej, továbbá bizonyos fehérje- s tejkészítmények is.

Egyike a legfontosabb borderítőanyagoknak a vízahólyag vagy halenyv. A legjobb minőségű vízahólyag borderítési célokra hozzánk Oroszországból került, főleg a vizatok és a kecsge üszóhólyagjából készül. A halakból kivett üszóhólyagot széjjelvájják és levelessé változtatják. Azután lemossák a vért és szárítás céljából deszkára kifeszítik. Ha megszáradt külső réteget, amely értékelen, eltávolítják.

verten használjuk e célra. A tojásfehérjéből gyárilag készül beszárított, jól eltartható ú. n. száraz tojásfehérje. Külsőleg hasonlít ez a borostyánkőbőrmelekekhez. Víz feloldja. Eme szárított tojásfehérje borderítésre vízben feloldva használható. A bor egy hl-ére 8—16 g-t számítnak. Szintén megbízható helyről kell a szárított fehérjét is beszerezni s *száraz helyen eltartani*. Ügyeljünk arra is, nincsen-e rothadásszerű szaga. Ekkor nem használható. A tehéntej borderítő hatását elsősorban kazeintartalmának köszönheti. Egy hl borra $\frac{1}{4}$ —2 liter tejet számíthatunk. Minthogy a tejben lévő zsíradéknak — zsírnak — derítő hatása *nincsen*, ez teljesen felesleges. Ezért ajánlatos borderítéshez fölözött, *teljesen friss édes* tejet felhasználni. E célra még jobb a géppel lefölözött tej. A bortörvény szerint csak ilyen minőségű szabad borderítésre felhasználni. Géppel fölözött tej használatánál borderítési célokra mindig győződjünk meg arról, nem jutott-e abba gépszír vagy kenőolaj. Ez esetben persze felhasználni nem szabad. Szintúgy *nem használható, a már savanyodásnak indult — vagy savanyútésm.*

Borászati célokra gyártanak lefölözött tejből könnyű, majdnem fehérszínű, friss állapotban majdnem iztelen és szagtalan, nagyon kevés zsírt tartalmazó poraluk kazeint. Hideg vízben az 1 : 10 arányban oldva használják ezt borderítésre. Egy hl borra 10—80 g száraz kazeint számítnak.

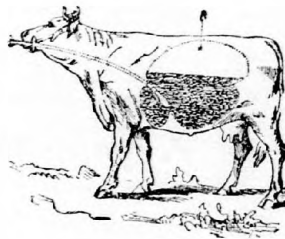
Rossz- vagy rothadásszerűségű kazeinport borderítésnél felhasználni nem szabad.

Vérsavóval is lehet bort deríteni, mert ez is fehérjetartalmú. Használni azonban *nem szabad*, részben mert undort keltő, részben azért, mert használatával sok idegen anyagot juttatunk a borba. *Nem szabad ittkos összetételű borderítőanyagokat sem használni*. Részben azért, mert az ilyen szerhasználatát a *bortörvény tiltja*. Részben azért, mert ezek néha ártalmas — mérges — hatású alkotórészeket is tartalmaznak.

A jelenleg érvényben lévő bortörvény, az 1924. évi IX. t.-c., csak az alább felsorolt derítőszer használatát engedi meg: víza- és harsahólyag, zselatin, csersav, tojásfehérje, lefölözött friss tej, tiszta kazeinkészítmények, spanyolföld és kaolin.

A gyomoreső helyes állása.

Gyomoreső helytelen állása.

(Lásd «A gyomoreső és szárcsap» című cikket.)

Néha fehérítik is kénessé. A kereskedelemben leveles, forgasos és poralukú vízahólyag kapható. Legjobb a leveles és csak ezt ajánlatos vásárolni. Mindig *megbízható, jó cégnél* vásároljunk. Hektoliterenkint 1—5 gr vízahólyag szükséges.

Envy az állati csontokból s bőrből, vízzel való főzés útján készül. Ugy a csont, mint a bőr enyvetadó anyagot — kollagen — tartalmaz, amely vízzel való főzés útján envyvé változik. Az envy hideg vízben felduzzad, forró vízben oldódik. Kihűlés után ez az oldat megkocsonyosodik. A kocsonya készítésénél is envy keletkezik. Az ennyival kocsonyának kocsonyás része vízben oldott envy, amely a bőrből és a csontokból vízzel való főzés útján készül.

Borderítésre csak a *legtisztább envyvel* szabad felhasználni. A kereskedelemben kapható envy, amely műszaki célokra való, borderítésre *egyáltalán nem használható*.

A kereskedelmi legtisztább envyfeleség zselatin — gelatin — néven jut forgalomba. Vékony, teljesen fehérszínű, átlátszó levélkék alakjában kapható. Ez egészséges állapotban leölt borjúk friss lábaiból vízzel való főzés és színtelenítés útján készül. Kapható a kereskedelemben barnaszínű, vastag, majdnem négyzetletes táblák alakjában tiszta envy — gelatin — amely borderítési célokra különös gonddal készült. Ezen táblák *Lainé, Osteocolle* vagy *Weinlaube* domborbetűs felirattal vannak ellátva.

Fehérborok egy hl-éhez 4—8 gr, vörösborkéhoz 8—18 zselatint számíthatunk derítésre.

Rendszerint az értékesebb, jobbminőségű vörösborko derítésre használják fel a tojásfehérjét. Ebből derítéshez egy hektoliterre 2—4 darabot számítnak, és sűrű habba fel-

Itatás és sózás. Irta: Fintha Miklós.

Úgy az emberi, mint az állati test nagy része, mintegy 65—75%-a vízből áll, mely mennyiség aszerint, hogy kővér vagy sovány a test, kevesebb vagy több. A folytonos anyagátalakítás, a bomlástermékek kiválasztása; a bélsár, vizelet, lélekzés, a test kigőzögése, állandó vízelválasztással jár, amit pótolni kell. A takarmányok is tartalmaznak ugyan bizonyos mennyiségű vizet, sőt némelyiknek igen nagy a víztartalma, a növényi víz azonban sohasem pótolja az ivóvizet teljes egészében. Az állat víz utáni vágyakozása a szomjúság érzetében jut kifejezésre, mely ha kielégítést nem nyer, még inkább érzés, mint az éhség s a rendetlen vagy elégtelen vízfelvétel még hamarabb alássa egészségét, mint a nem kielégítő takarmányozás. Szomjas állapotban különösen a vér víztartalma csekély, viszont túlságosan megnövekszik a sótartalom s a normális arány új vízfelvétellel áll helyre. Hogy mennyi legyen az a vízmennyiség, amit az állatnak naponta fel kell vennie, az függ a fajtól, kortól, az etetett takarmány minőségétől, a végzett munka nemétől, a hőmérséklettől, stb. Legtöbbet iszik a sertés, elsősorban a hízó, utána a szarvasmarha és a ló s aránylag a juh éri be legkevesebb vízzel. Az arabok a nemesség kifejezőjének tartják, ha a ló csak mérsekeltlen sok vizet iszik, ami tekintettel az ottani forró éghajlatra, nagyrészt a szoktatásnak az eredménye. A szoktatás befolyását különben bizonyítja az is, hogy a vadállatok száraz helyeken, hol a víz megszerzése nehézségbe ütközik, igen takarékosan bálnak a vízzel. A takarmány minősége a szárazanyagtartalom szerint befolyásolja a vízszükségletet. A végzett munka annál több vízfogyasztást von maga után, minél megerőltetőbb és fárasztóbb, mert

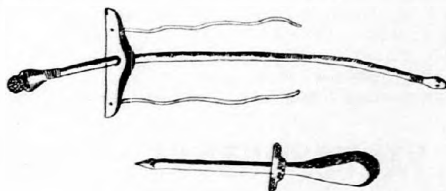
annak arányában az izzadmánnyal több-kevesebb a vízvesztés. Minél melegebb és szárazabb a klíma, annál gyakrabban s annál több vizet kíván az állat. Így télen a vízszükséglet aránylag minimális, különösen akkor, ha vizenyős takarmányokat elegendő mennyiségben adagolunk. Számokban rendszeren úgy szokták meghatározni a vízszükségletet, hogy a takarmány szárazanyagát lónál 2-vel, szarvasmarhánál 3-4-el, juhánál 2—3-al, sertésnél 4—5-el szorozzák. Azonban ezek a számok csak tájékozódásul szolgálhatnak, tekintve azt a sok körülményt, ami a vízszükségletet befolyásolhatja. Ezért arra a kérdésre, hogy mikor és mennyi vizet adagoljunk háziállatainknak, leghelyesebb felelet, hogy akkor is annyit kapjanak, amikor és amennyire szükségük van. Ezért elvitathatatlan az önatóberendezések jelentősége, aminek nemcsak az az előnye, hogy tetszészertinti időben és mennyiségben ihatik az állat, hanem az is, hogy nem fertőzheti meg egymást olyan könnyen, mintha vederből vagy vályuból itatnánk. Legelő jószágnál legszerencésebb dolog, ha jó forrásvíz áll rendelkezésünkre, melynek hiányában kutakról kell gondoskodnunk, mert a sokfajta kórokozó-anyagot tartalmazó pocsolyák, árkok vize temérdek kárt okozhat a gazdának. Igás állatoknál, főképen lovaknál legyünk figyelmeztetve arra, hogy közvetlen munka után, felhevült állapotban vízhez ne jussanak, mert igen sok kehes ló az izzadt állapotban való itatás áldozata. Zöldtakarmány etetése után se itassunk azonnal, ha meg akarjuk állatainkat óvni a felhevődés veszedelmétől.

Az életfenntartáshoz sóra is szüksége van a szervezetnek, melynek mennyiségét elsősorban a takarmányozás szabja meg. Általában kimondhatjuk, hogy minél jobban takarmányozzuk állatainkat, annál kevesebb a sószükséglet. Ha több szemestakarmányt vagy korpát, darát etetünk, kevesebb sót kíván a szervezet, mintha zöldtakarmányt vagy pláne moslékon tartjuk. Nagy átlagban egy kifejlett lóra vagy szarvasmarhára 7—11 kg, juhra és sertésre 2—4 kg sót szoktak évente számítani. Naponként tehát lónak és szarvasmarhának 20—30 gr, juhának és sertésnek pedig 5—10 gr só szükséges. A gyakorlatban legtöbbször helyen hetenként szokták sózni az állatokat, különösen gulyabeli marhák sózása van oly módon szokásban, hogy vasárnaponként behajtják a tanya közelébe s a gulyás vagy csordás szétnyitva az állat száját, egy másik ember egy marék söt tész le; ami a legrosszabb szózási módnak minősíthető, mert így az állat egyszerre több söt kap, mint amennyit kíván, ami emésztési zavart okozhat s viszont nem jut sóhoz akkor, mikor szervezete azt az emésztés munkájának megkönnyítése érdekében megkövetelné. A legtermészetesebb, ha naponként adagoljuk a söt és pedig a ló zabolájába, a szarvasmarha jászlába, a juhok pedig ágások közé téve a kősódarabokat, hogy az állatok akkor és olyan mennyiségben nyalhassanak belőle, amikor és amennyi nekik jól esik. Szintén helyes szózási mód, ha apró szecska és korpa közé keverik a söt vagy pedig sós vízzel beleszoljuk a szecskaival kevert korpát s így etetjük jószágainkkal.

Gyomorsót és szúrscsap. (Képekkel.) Zöldtakarmányozás alkalmával gyakori a kerődő állatok felhevődése. A bendőben felhalmozódott gázok esetleg jártatás, hidegvízzel való locsolás után távoznak, ha azonban ez nem következik be, a gyomorsót toljuk le az állat torkán, baringásán át s ezen át eresztjük ki őket. Gyomorsót hiányában a szúrscsaphoz nyúlunk: a bal csipő előtt, a horpaszon a hasfalat és a bendő falát átszúrjuk, majd a szúrscsapot kihúzzuk, de hüvelye benne marad és ezen keresztül távolodnak el a gázok. A gyomorsót bevezetése közben állítsuk az állatot lejtős felületen fejfelé, mert különben a gyomorsót vége esetleg a bendőben felhalmozódott nedvbe ér bele, mikor is természetesen a nedv fölött összegyűlő gáztömeg a csövön nem tud távozni. A mellékelt kép világossá teszi a dolgot.

Három millió mázsával több búzánk terem, ha minden gazda csávázza vetőmagját!

A bögölyök. Meltán sorozhatjuk az érlelő nyár ezer áldása közé, hogy bimbófakadaskor kikerülnek jószágaink a zártlevegőjű istállóból és Isten szabad ege alatt haraphatják a legermesztészerűbb takarmányt, a zenge füvet, amely úgy táphatásával, mint az anyagcsere gyakorolt kedvező befolyásával fokozottabban nagyobb tétevény teljesítésre képesíti állatainkat. Így tehenek jobb és több tejet adnak, növekedésmarháink szemmel láthatóan fejlődnek, igásjószágunk pedig új erőt kap. Azonban a sok jó oldala mellett bizony a legelőnek is vannak hátrányai. Legkellemetlenebb hivatlan vendége a legelésző marhának a légy. Sokat szenved a jószág miattuk, melyek nemcsak az eledel zavaratlan felvételében gátolják, hanem vannak közöttük olyanok, melyek csipései által megbetegedést is okozhatnak. Ezek egyike a bögöly. Így a lóbögöly, mely július-augusztusban repked s petéit a lovak mellső lábaira rakja, amiből álcák keletkeznek s viszkést okozván, az állat nyalogatja azt, így az álcák a szájba, illetve a gyomorba kerülve, az úgynevezett rozsféreg lesz belőle, melyek az emésztőszervek gyulladást okoznak. Orvosságul a gastia nevű készítményt ajánlják. A parhabögöly ugyanabban az időben kellemetlenkedik, azonban ez a bőr alatt bábózódik be, ahol gecek, csomók alakjában mutatkozik észre. Tisztogatással védekezünk: a csomókat tavasszal nyírfakátránnyal kenegessük. Másik ilyen rovar a juhbögöly, augusztus-szeptember hónapban repked s petéit a juhok ornyílásába rakja, a kikelt álcák pedig az agyig felmennek s a kergeséghez hasonló tüneteket okoznak. Nehéz ellenük védekezni, leghelyesebb a déli órákban akolban tartani a juhot s orruk szelét kátránnyal vagy büzös szarvasszarv-olajjal bekenni.

Gyomorsót és szúrscsap.

(Lásd a cikket.)

A szőlő lisztharthatbetegségéről ír a «Növényvédelem» júniusi száma. Ismerteti az alfalavertetű irtásának újabb módját, a cukor- és takarmányrépa gombákokoza betegségeit, a szőlő levélbarnaságát, a burgonyarák kártevését, a hullott gyümölcs problémáját, a gyümölcs ritkítását, a növények sárgaságának gyógyítását, a róza mesterességes festését. Érdekes, dúsan illusztrált cikkeket közöl a gyümölcspenészlőről, a levélkaszító gombáról, a szőlőlőpoca irtásáról, a ferdén álló fakiegyenesítéséről, a gyalmalegyőről, a gyümölcsfák mézgázadásáról, a pókhálós molyokról, a rózsák nyári gondozásáról, a sárgadinnye és paradicsom csonkázásáról stb. stb. A rendkívül olcsó folyóiratból a kiadóhivatal (Budapest, Országház-tér 11., Földművelésügyi Minisztérium) kívánatra díjtalanul küld mutatványszámot.

A sertészek miskarolásának idejére vonatkozólag a gazdaságkörében igen eltérő felfogás uralkodik. Azt mindenki elismeri, hogy a miskarolás céltudatos hízalásnál feltétlenül szükséges, mert a petefészek eltávolításával az állat a nemű élet izgalmaifól mentesül, sokkal nyugodtabb természetű lesz. De annak idejét tekintve, ahány gazdaság, annyi felfogás; 2 hónapostól kezdve 1½ évesig és még tovább is végezik. Állatorvosok és gyakorlati szakemberek szerint leghelyesebb angol fajtkánál 2 hónap, mongolicánál 4 hónapos korban végezni, mert a fiatal korban miskarolt malacok a miskarolatlanoknál súlyban 10%-kal jobban fejlődnek és ebben a korban már annyira fejlettek (körülbelül 18 kg-osak), hogy a műtétet minden veszély nélkül kibírják. Továbbá az angol fajtkánál már 8—9 hónapos korban piacra kerülnek és így a miskarolás hasznát csak akkor élvezheti a gazda teljes egészében, ha minél korábban történik az. Mongolicánál pedig az indokolja a 4 hónapos korban való miskarolást, hogy a süldők 1½ éves korukig rendszeren legelőre járnak, így ki vannak téve annak, hogy a falkában levő, vagy véletlenül odatvedett kanok felbuják őket. Az is indokolja a fiatal korban való miskarolást, hogy a műtét következtében a sertés 4% súlyvesztéssel szenved, már pedig nem közömbös a gazdára nézve, hogy 18 vagy például 60 kg-ból történik-e ez a leromlás. A mustrakocák miskarolásánál az legyen az elv, hogy a szoptatás ideje alatt, vagy legfeljebb annak befejeztével közvetlen történjen. Ilyenkor van az állat legjobban leromolva, amikor is a műtét kivetele könnyebb és az operációval járó súlyvesztés is viszonylag csekélyebb.

Milyen marhát hizlaljunk? A 3—4 éves, még be nem fogott finók és a hasonkorú, meddőség miatt kislejtezett üszök adják a legjobb húst, mely világosvörös, porhanyó, finomrostú, lédús, „márványozott”, mert a zsír náluk az izomkötegek közé rakódik s így a hús már csekély sütés után könnyen rágható, jóízű. Igából kislejtezett öreg ökrök és elvénült tehének kevésbé jó minőséget adnak, mert húskész téglavörös, durva és szárazrostú, kevésbé porhanyó; a fagygyú a boralatti kötszövetbe, a hashártya alá, a bélfodrokba rakódik és nem az izomkötegek közé; a fagygyú sárgászíneződésű. Húsuk sütésre nem való, hanem inkább kolbász-készítésre vagy levesfőzésre alkalmas. A bikák húsa vörösebb, durvábbrostú, szárazabb, zsírszegényebb, mint az azonoskorú ökröké vagy tehéneké. A fagygyú náluk is inkább a bőr alá és a másírtrebe rakódik. Húsuk tehát frissen való fogyasztásra kevésbé megfelelő, de annál szívesebben vásárolják télen a kolbászgyárak. A tömör bikahús ugyanis melegen megdarálja 60—70% vizet vesz fel és 24 óra múlva lekvárzerű pép formájában párisi, bécsi stb. kolbászok töltésére használható fel. Általában a gyorsabban fejlődő fajták és egyedek jobb hizókának szoktak bizonyulni, mert emésztőszerveik nagy tápanyagmennyiség feldolgozásához szokottak, továbbá vágósiúlyuk nagyobb, izomrostjaik zsírral jobban burkoltak s így húsuk kevésbé száraz, lédúsabb, könnyebben rágható. Hazai állományunkban tehát a tarka alkalmassabb hizalásra, mint a magyar-erdélyi. A tarkák közül is főképp a rugalmas, puhabőrű, dús- és puhaszőrűtű, finom- és simaszarvú, rövid- és könnyűfejű, mely- és széles-törzsű, szélesfarú, teltecombú, zömök példányokat válogassuk és ne vállalkozunk a nagyfejű, élesthátú, keskenyfarú, csemevész jószág hizlalására, mert ezekkel nem lehet jövedelmező hizlalást folytatni.

A „FALUSZÖVETSÉG” HIREI

A kormányzó születésnapján a Faluszövetség hódoló táviratban üdvözölte az államiót.

Nagybányai vitéz *Horthy Miklós*, Magyarország kormányzójának születésnapján a Faluszövetség a következő táviratot intézte a kormányzó úr őfömmeltóságához:

«Fömmeltőségod mai születésnapja alkalmával, a magyar falvak hűséges népe nevében, hódolatteljes jókívánásainkat fejezzük ki. Adja a magyarok Istene, hogy Fömmeltőségod a magyar haza javára, népének boldogulására még sokáig munkálkodhasson. A Faluszövetség nevében, *Bodó János* ügyvezető-igazgató, nemzetgyűlési képviselő.

Ceglédi műkedvelő leányok és leventék,

«Az új tanítónéni» című darab szerepeiben. *Állók* (balról-jobbra): Bányóyi Mariska, Turi Juliska, Gregus Margitka, Szűcs Ilonka, Boldizsár Bözsike, Lángi Terike. — *Ülők*: Hagymási Mancika, Pákozdi Terike, Babusik László dr., Lázár Ilonka és Németh Ilonka.

(Ceglédi Sándor felvétele.)

A Faluszövetség üdvözölte Bethlen István gróf miniszterelnököt.

A Faluszövetség az elsők között volt, akik *Bethlen István* gróf miniszterelnököt a gyalagos genfi merénylet alkalmával üdvözölték. A magyar falvak nevében sürgönyvel keresett fel a miniszterelnököt s a legteljesebb mértékű felháborodással tiltakozott a magyar nemzetet ért aljas merénylet ellen. Az üdvözlésre a Faluszövetség ügyvezető-igazgatója, *Bodó János* nemzetgyűlési képviselő a következő táviratot kapta: «A Faluszövetség nevében hódolóan intézett jóleső táviratért töltsétek, kérlek, hálás köszönetem nyilvánítását. *Bethlen István* gróf».

A Faluszövetség szemléltető fallképeket oszt szét az iskolák között.

A Faluszövetség most küldi szét ötenöt táblából álló iskolai szemléltető fallképgyűjteményét azoknak az iskoláknak, melyek a kultuszminiszter rendelete alapján a fallkép-akció céljaira szükséges összeg előteremtésére hazafias iskolai ünnepélyeket rendeztek. Sok helyütt az iskolák részére közlekedés és lelkes földesurak rendelték meg a fallképsorozatokat. Az iskolai fallképek felállítását mindazok a tárgykörök, melyeknek a fejlődő gyermeki léleknek iskolai tanulmányai során meg kell ismerkednie: így a mezőgazdaság, kertészet, méhészet, földrajz, természetrajz, népviseletek, népszokások, egészségügy, stb. Ötszáz ezer korona beküldése ellenében a Szövetség a még rendelkezésre álló készletből ötvenöt darab iskolai fallképet küld meg azoknak az iskoláknak vagy más kultúrintézményeknek, melyek azt kéri. Még ezen az áron is a fallképek tiszter olcsóbbak, mint a hasonló kiállítású forgalomban levő német fallképek.

Készülünk a téli népművelési munkára.

A falusi nép nyáron reggeltől-estig a mezőn dolgozik s egész késő őszig csak a vasárnapja az, amelyiken felüldülhet és kipihenheti a heti munka fődéseit. Ezalatt az idő alatt szünetel a népművelési és kulturális munka a dolgozó magyar falvakban. A falu vezetőinek, a jegyzőnek, papnak és tanítónak, ellenben az iskolai év végetével s a nyári szabadság beállásával inkább van ideje arra, hogy előkészületeket tegyen a jövő téli népművelési munka megszervezésére. A Faluszövetség a legteljesebb mértékben támogatására szolgál úgy tanácssal, mint pedig az eszközök rendelkezésére bocsátásával azoknak, akik az ismeretterjesztést megszervezni óhajtnak. Legelső sorban is ismeretterjesztő vezérfonalakat és füzeteiket bocsát az előadók rendelkezésére, vetített képeket és filmeket fogja ellátni a tanfolyamokat, kedvezményes beszerzési áron vetítő- és mozgóképeket juttat a közönségnek és egyesületeknek, mozi- és vetítőgépeit kölcsön adja, azok kivül népművelési tanfolyamok és előadás-sorozatok tervezését kívánata összeállítja. A falu kultúráját és gazdasági fejlődését érintő bármilyen kérdésben támogatással és tanácsal szolgál bárkinek, akik igaz érzéssel és a falu szeretetének melegevel fordulnak a Faluszövetséghez. Felhívjuk tehát a falvak vezetőit, forduljanak a Faluszövetséghez lehetőleg már most, hogy a különböző könyv, vezérfonal stb. adományaiknál és egyéb támogatásánál a Szövetség népművelési osztálya előjegyzésbe vehesse kéréseiket. (Faluszövetség központja, Budapest, V., Zoltán-utca 8. felelelet alatt van.)

A Szövetség aratőnnepet rendez országsszerte.

A Faluszövetség, amely céljának tartja a falusi ember és a falusi munka kedélyvilágának nemesítését, programjába vette az aratőnnepnek az ország legkülönbözőbb ékein való meghonosítását. E szép ünnepség nemcsak a munka megbecsülését fejezi ki a legmeggyőzőbb formában, hanem a szép szórakozások, nemes élvezetek meghonosítását is elősegíti. Mikor ma a magyar falvakat erkölcsüzlesztő, léha kabardalok és silány színpadi fércmunkák fertőzik meg, melyek a nép egészséges gondolkodását teljesen távol állanak, akkor minden közösi vezetőnek és falusi intézménynek kötelessége megragadni az alkalmat arra, hogy az aratőnnep meghonosításával a falusi nép egyszerű életét széppé tenni igyekezzék. A Faluszövetség azt szeretné, hogy az aratőnnep minden faluban gyökeret verjen. Ezért a hozzáforduló érdeklődőknék részletes útmutatással szolgálnak, programot állít össze, az ünnepség résztvevőinek előadásra alkalmas számokat, költeményeket és színdarabokat bocsát rendelkezésükre. Akik községükben e szép ünnepséget a mostani aratás alkalmával meg akarják honosítani, forduljanak a Szövetséghez (Budapest, V. ker., Zoltán-utca 8.).

VI. Mohamed szultán,

Törökország utolsó uralkodója, aki mostanában halt meg a számuizetésben. Állítólag megmérgezték.

tartotta meg ezután gondolatokban gazdag beszédét. Kifejtette, hogy a magyar szervezett egységben van meg a jövő záloga. A nép az ősi erények alapján áll s minden osztályunk erre az alapra kell helyezkednie. A nagyszabású kultúrúnnepségen a következők szerepeltek: Bajtay Márta szavalóművésztől, Goda Gizella, a M. Kir. Operaház tagja, akit Jeney András zongoraművész kísért és Murgács Kálmán dalköltőt.

A kiszombori Faluszövetség kirándulást rendez Mezőhegyesre.

A Faluszövetség legfontosabb céljai közé tartozik a falusi kisembereket megismertetni azokkal az újabb gazdasági eszközökkel és intézményekkel, melyek segítségére vannak a gazdálkodónak a többtermelés előmozdításában. E céljának megfelelően a Szövetség tanulmányi kirándulásokat rendez a mintaszéles gazdaságokba, hogy ott tagjai közelebről szemléljék meg a modern gazdálkodáshoz szükséges újabb eszközöket és a megismert hasznos és célravezető gazdálkodási módszereket saját gazdaságukban is meghonosítsák. Legújabbban a kiszombori fiókuszövetség rendez tanulmányi kirándulást a mezőhegyesi ménesbirtokra Tillschneider alelnök vezetésével, hogy a fiókuszövetség tagjai e legintenzívebben kezelt mezőgazdasági üzemünk megtekintéséből okuljanak.

VASÁRNAPTÓL VASÁRNAPIG

GAZDATÁRSADALMI HIREK

A rádió időjárás jelentéseket is ad.

A földművelésügyi miniszter intézkedése alapján, a Meteorológiai Intézet napi időjárás jelentéseit most már rádió útján is leadják, mégpedig naponta kétféle, délután egy órakor és félhet órakor.

Tíz pincészövetkezet alakul az országban.

Az Országos Mezőgazdasági Kamara a borkérdéssel már régen foglalkozik és ebből külön szőlészeti és borászati szakosztályt szervezett. Azzal az illetékes helyről elhangzott kívánsággal párhuzamosan, hogy a borértékesítést bormemesítéssel és egyminőségű borok termelésével oldjuk meg, az Országos Mezőgazdasági Kamara elhatározta, hogy borvidékenként igyekszik tömöríteni a termelőket. Ezzel az a célja, hogy a borvidék jellegének megfelelő bortípusokat nemesítés útján tegyék a gazdák piacképessé. A felmerült indítványok és tervek szerint egyelőre tíz bortermelő-szövetkezet előkészületei vannak folyamatban és remélni lehet, hogy ezen az alapon, meg lehet majd oldani a borhittel kérdését is.

Állattenyésztési vándorgyűlés volt Szombathelyen.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület a Vas megyei Gazdasági Egyesülettel és a Felsődunántúli Mezőgazdasági Kamarával karöltve, június 12–14-én rendezte meg országos állattenyésztési vándorgyűlését. A vendégek 12-én, szombaton, egész nap a sárvár-bajor királyi uradalom állattenyésztési tanulmányozták, vasárnap délelőtt nagygyűlés volt Szombathelyen a vármegyéhez nagytermében, míg hétfőn Szombathely és környékének népies östenyésztését állattíjazzással kapcsolatban, nézték meg.

A magyar zöldség- és gyümölcskivitel sikere.

Az a törekvés, amely megszerzenni igyekszik a magyar zöldség- és főzélékkivitel, szép sikerrel biztat a bajorországi piacokon. A földművelésügyi minisztérium és a magyar mezőgazdasági kamarák közbelépése idejében történt és újabb megteremtette a magyar főzélék- és gyümölcs-versenyképességének feltételeit. Az az új vasúti járat, amely negyvenkét óra alatt juttatja Münchenbe a kecskeméti szállítmányokat, a gyors és biztos értékesítés feltételeit fog az idén válni. A közeljövőben indulnak meg Kecskemét és más vidékek nagyobb arányú gyümölcsszállítmányai a német piacok felé. A helyes csomagolás általánosítása is nagy eredménnyel biztat, a forgalom további kívánalmainak kielégítésével karöltve. Végül nagyon fontos volna, ha a magyar termelőket arra nevelnék, hogy már a szedésnél is külön kezelésben részesítsék az exportra szánt árut. A magyar zöldség- és főzélék iránti bizalom visszaállításában sokat értek el azok a tárgyalások, amiket Vaja Béla dr., a Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara főtákarja a müncheni érdekeltségekkel folytatott.

Kamarai kerületi gazdagylás Dunaföldvártól.

Június 13-án, vasárnap tartotta meg az Alsódunántúli Mezőgazdasági Kamara a Tolnavármegyei Gazdasági Egyesülettel karöltve, kerületi gazdagylását, mely a dunaföldvári községi önálló gazdasági népskola megtekintésével vette kezdetét, ahol Kápolnay József igazgató fogadta és kalauzolta a megjelent gazdákat. Ezután Hoyos Miksa gróf közel ezer jelenlévő előtt nyitotta meg a kamara kerületi gazdagylását. Utána Horváth Jenő kamarai igazgató tartott beszámolót az Alsódunántúli Mezőgazdasági Kamara mult évi munkásságáról, mely a kamara széleskörű, gazdag tevékenységét bizonyítja. Az igazgatói jelentés után Erdélyi Aladár dr. nemzetgyűlési képviselő, lelkes felszólalásban hívta fel a gazdákat, a mezőgazdasági kamara támogatására, Meskó Zoltán ny. államtitkár, nemzetgyűlési képviselő, a Falu Országos Földművelésügyi társaságok pedig sok sikert kívánt a kamara működéséhez. Ezután Schandl József dr. egyetemi tanár a szarvasmarhatenyésztésről tartott értekes és széles tudományos alapokon nyugvó előadást. Gyakorlati példákkal élénknek tartott beszéde után Jantsits Endre, az OKH. igazgatója, az Alsódunántúli Körségi Mezőgazdasági Hitelszövetkezet ügyvezetője, a mezőgazdasági hitelről szóló törvény és tartalmas előadásában az e tárggyal kapcsolatos lényegesebb tudnivalókat ismertette a gazdákkal. Bodor György volt nemzetgyűlési képviselő, a gazdatársadalom adózási sérelmeinek orvoslása ügyében szólalt fel. Válaszában Hoyos gróf elnök és Sámik József alelnök a kamara e téren megnyilvánult eddigi eredményes munkásságára utalt, amelyet indokolt esetben minden jázda igénybe vehet. A gyűlés befejezése után a gazdáköntség a dunaföldvári leventék pompás dunaparti zenés felvonulásában gyönyörködött. A társaság egy része délutáni megtekintette a szomszédos előszállási uradalmat.

Ceglédi műveldelek,

a „Lesz még tavasz” című színmű szerepeiben. Gál József, Türei Bözsike, Babusik László dr., Szűcs Lajos és Csala János.

(Ceglédi Sándor felvétele.)

Koldúsnyelv.

A koldusok világában, akár csak a cigányokéban, igen fejlett a szolidaritás érzése. Ezeknek az embereknek közös érdekei és közös veszedelmek vannak, melyekről híven értesítik egymást. Megfigyelték például, hogy a koldusok a házak falára különböző jeleket rajzolnak, melyeknek más és más jelentésük van. Így értesítik egymást arról, hogy a megjelölt házban kapnak-e alaminaszt, van-e kutyá, itt hába kopogtat a koldus, végül a legveszedelmesebbet: «Vigyázz. Itt rendőr lakik!». A képeinken látható jelek értelme: «Itt kapsz valamit, de dolgozni kell érte!»

Állatdíjazások Pestmegyében.

Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye Gazdasági Egyesülete június hó 11-én *Teleki József* gróf elnökléte alatt igazgató-választmányi ülést tartott. Az egyesület a megye gyümölcs-termelésének fejlesztése céljából nagyarányú akciót folytat és a közegyi faiskolák tervezési felújítását vizsgálja. Június végén a gyümölcs-termelés érdekében külön megyei értekezletet hív egybe, amelyre az érdekelteket is meghívja. Az állattenyésztés fejlesztése céljából versenyeket és díjazásokat rendez *Pomázon, Monoron, Gödöllőn, Kiskőrösön, Cegléden* és *Kiskunlacháza*n.

Tájékoztató füzet a kerti termények szállításáról és egységes csomagolásáról.

A gyümölcs- és zöldségkivitel előmozdítása céljából a földmivélségi miniszter mozzalmat indított a termények egységes láda (rekesz) csomagolása érdekében és ilyen csomagolószereket a beszerzési ár huszonöt százalékának elengedésével bocsát a termesztő és kereskedelmi érdekeltség rendelkezésére, ugyanakkor pedig a kerti termények szállítását nagy forgalmi és tarifális kedvezésekkel könnyíti meg. A minisztérium külön füzetet bocsátott kézre, amelyben az egységes csomagolásra szolgáló ládák és rekeszek le vannak írva és rajzoknál láthatók; ez a füzet részletesen ismerteti a ládák egyszerű beszerzési módját, tájékoztatót nyújt a MÁV. forgalmi kedvezményeiről, a szállítási költségekről, a kivétel szempontjából fontosabb idegen országok vámteleiről és egy térképen teszi szemléltetővé, hogy az export szempontjából melyek a legjobb vasúti összeköttetések, mik a feladási zárórák, szállítási időtartamok és hogy mikor érnek a küldemények a külföldi rendeltetési helyre. Végül az ismertető füzet ábrák kíséretében magyarázatot adja a helyes csomagolási eljárásnak. Ez a nagyrétkü füzet a földmivélségi minisztérium kertészeti osztályától (Budapest, V., Országház-tér 11. I.) egyszerű levelezőlapon, díjtalanul, szerezhető meg.

Állattenyésztő-egyesület alakult Kisujszálláson.

A *Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara* igazgatója, *Rácz Lajos* dr. által előkészített állattenyésztés fejlesztésének programjában igen fontos és számottevő szerep jutott az állattenyésztő-egyesületeknek, azoknak létesítését és a már meglévőeknek életrehevását vizsgálta. Így legutóbb Kisujszálláson folyó hó 13-án állattenyésztési értekezletet hívott össze, amelyen az igen szép számmal egybegyűlt gazdák, *Meissner Károly*, a kamara állattenyésztési előadója, előadása után annak javaslatára nagy lelkesedéssel megalakították a *Kisujszállás és Vidéke Állattenyésztők Egyesületét*. Az egyesület elnökéül *Mészáros Jenő* földbirtokos választották meg.

„Ezután csak olyan irányzatot pártolunk, amely a vidéki nép nevelésére törekszik!”

A következő megszívlelésre méltó, a falvak népét megragadóan jellemző levelet hozta számunkra a posta:

Tekintetes Szerkesztő Ur!

E levélhez mellékel két felvételt *Ceglédi Sándor* ceglédi fényképész készítette egy műkedvelő előadásról, melyet mi, tanyai lányok, tanyai leventékkel együtt tartottunk. Az előadást *Babusik László* dr. leventeoktató rendezte a ceglédi határban levő Istvánligetben.

Igaz, hogy nem játszottunk hibátlanul — hiszen nem vagyunk mi színészek, nem is vágyunk erre a pályára — de lelkesedéssel játszottunk és elértük azt, hogy a közönség felváltva sírt és kacagott. Bebizonyítottuk, hogy van bennünk készség a tanuláshoz, szeretnénk is megtanulni mindent, sőt a gyakorlati életben hasznos tudományokat (az olyan tantárgyak helyett, amit két év alatt úgyis elfelejtünk) már iskolás korunkban is szívesen tanulunk volna, mint például szövés-fonás, ruhavarrás, gyorssegély szerencsétlenség esetén, kisebb betegségek gyógyítása (az orvos messze van, a kuruzslókban meg nem bízunk). Mindezt azért, mert okos asszonyok akarunk lenni, hogy női hivatásunknak minél jobban eleget tehesünk, hiszen mink fogjuk nevelni a jövőbeli leventéket, akik a mai leventékkel együtt hivatva lesznek újra nagyvárosi házakat. Azt pedig jól tudjuk, hogy a leventék képezik a legenygőjtött hadseregünk erős tartalékát.

Helytelennek tartjuk, hogy míg a városi osztályok átlag többet tanulnak, mint amennyinek hasznát veszik, addig a magyar pusztákon és a tanyákon elvesznek az igazi magyar tehetségek. A kültekkel leginkább szegényesorsú földművesek laknak, nekik a sors és az emberek szeszélyhez való alkalmazkodáshoz kell érteni, tehetségükhöz mérten nem nöhetnek nagyra, nem válhatnak mintagazdává, mert úgy járnak, mint a támasz nélküli álló facsemte, kitőri a vihar, mielőtt tűnőnéhet a hajlékony kórót.

Hej, pedig de sok hasznos dolgot, mint például a méhészet, kertészet, házi ipar stb., megtudnának ezek a «paraszti» fiúk is tanulni, ha módjukban állna, amikor saját maguk tudnak rádiót csinálni és sajátkészítésű hegedűjükön el tudják húzni a Magyar Hírszekegyet! Jogosan követelünk tehát az arra illetékes tényezőkön gyakorlatias jellegű iskolákat a földművelő nép számára. Ezután csak olyan irányzatot pártolunk, amely a vidéki nép nevelésére törekszik és ezen törekvés miatt maradtunk tovább is a «*Vasárnap*» és az «*Uj Barázda*» lelkes hívei. *Cegléd, 1926 júniusban. Tisztelettel*

Szücs Ilonka és barátinól.

Katonal díszszemle a kormányzó születésnapján. A kormányzó ötvennyolcadik születésnapját, június 18-án a budapesti helyőrség gyönyörű és színpompás díszszemlével ünnepelte meg. A katonai díszszemlén, a Vörmezőn, megjelent *Csáky Károly* gróf honvédelmi miniszter, *Saulander Béla* altábornagy, a csendőrség főfelügyelője, vitéz *Nagy Pál* volt hadseregparancsnok, *Algyay Papp Sándor* altábornagy és számos más magasrangú tiszt. A Vörmezőn emelt oltár mellett a kormányzó és a hatóságok képviselői foglaltak helyet. A díszbe öltözött csapatok megragadóan szép látványt nyújtottak a hatalmas Vörmezőn, ahová kilenc órakor kürtök rióga közben vágatott be a helyőrség tisztikára *Jánky Kocsárd* honvédségi főparancsnok vezetésével. A díszcsónok főtisztek hosszú lovassora végigvonult a csapatok arcéle előtt, majd megkezdődött az ünnepies tábortánc, amelyet *Aray Nagy Bálint* eszperplébános mutatót be nagy papi segédlettel. Mise közben a honvédeknek egyházi énekek és a magyar Himnuszot játszották. Az istentisztelet után megkezdődött a felemelően szép díszszemle, *Jánky Kocsárd* tábornoak, a honvédség főparancsnoka előtt gyönyörű rendben, tökéletes fegyelmelmeztséggel, díszlőpésben vonultak el a *Ludovikások*, a helyőrségi csapatok, majd a huszárok szivetedobogató sorai, végül a tüzezek s a szekerészek.

Leventezászlóavatás Tömörkényben. A tömörkényi Leventegyűlés zászlonát felállított, amelyet a zászlóanyagot tisztelt *Schandl Károly* földmivélségi államtitkár felesége töltötte be. A kormányzó képviselőiben vitéz *Kulinyi Gyula* tábornoak, *Csongrád vármegye* képviselőiben pedig *Csergő Károly* alispán jelent meg az ünnepségen. A szabad ég alatt felállított tábortáncot *Simonffy Gentilis* tömörkényi plébános mondott szentmisét, majd megalodta a Nagymagyarország térképére díszített zászlót, *Schandl Károlyné* pedig a következő szavakkal avatta fel az új leventelobogót: «*Istennek a hazáért, Nagymagyarország eszméjéért!*» Ezután következett a zászlóaköz beverése. Az újonnan felavatott leventékhez *Schandl Károly* államtitkár intézett buzdító szavakat. Az ünnepséget kétszáz terítékes bankett fejezte be, amelyen számos lelkes pohárköszöntő hangzott el.

Aki Papp-Váryné sírjáról vitte a virágot Blaha Lujza sírjára. Megható ügyben ítélkezett a napokban egy járásbíró. Kovács Júlia hivatalnoknő állott előtte «dopás» vétségével terhelten. Az volt a bűne, hogy a temetőben Papp-Váry Elemérnének, a Nemzeti Hísekegy költőjének sírjáról letépett két szál szegfűt, hogy azt lehessen a nemzet csalogányának, Blaha Lujzának virágtalan, elhagyott sírjára. A tárgyalás rövid volt, a bíró kihirdette az ítéletet: *Kovács Júlia nem lopott.* A törvény felmentette Kovács Júliát s bizonyos, hogy a nemzeti Hísekegy halhatatlan költő-asszonya és, a nemzet csalogánya is áldón mosolygott le az egyszerű hivatalnoknőre, akinek az volt a vélt bűne, hogy meleg aszonzsívvel áldotta meg az Isten.

Konkoly Thege Sándor dr. egyetemi magántanár. A válás- és közoktatásügyi miniszter *Konkoly Thege Sándor dr.* gazdasági tanácsos, állatorvosi főiskolai magántanár, az Országos Magyar Gazdasági Egyesület fűtítkárnak az egyetemi közgazdaságtudományi karon «*Állattenyésztési politika*» című tárgykörből egyetemi magántanárra történt kiegészítését jóváhagyólag tudomásul vette s őt ebben a minőségben megőrsítette.

Leventefetémes Nagykerekiben. Zúgnak a harangok, dobban a föld sáttalass levente díszszakasz lépte alatt. Most nem két dal a nótás ajkakon, kacagás helyett könny csillog a szemekben, leventetársukat temetik. Megy a díszszakasz, utánuk két levente az egyesület nemzeti szallagos nagy fenékoszorújával és mögötte viszik délceg leventék halott leventetársuk, a tizenkilenc éves *Somogyi Imre* tetemét utolsó útjára. Kint az oláh határtól alig egy kilométernyire az újtemetőben nyílik meg a föld előtte, zokogó anyja, testvérei, rokoni, a falu közönségének általános részvéte és az egyesület vigyázzban álló díszszakasz jelenlétében. Mikor az utolsó rög a koporsóra hullott, a leventék reá tették a sírhantra az egyesület koszorúját és elbúcsúztak halott társuktól és aztán díszlépben vonultak el az újtemető új sírja előtt. Azóta hervadt már rajta a koszorú, szalagján elmosódik lassan az írás: «*Isten veled Levente bajtárs!*», de itt fog maradni emlékezte mindig azok között, akik szerették őt... Így temettek egy leventét Biharban, a trianoni határhoztól alig egy kilométernyire...

Különös barátság

A kenguru és egy madárka oly benső barátságot kötöttek egyik állatkertben, hogy a kenguru készségesen hordja a hátán apró társát.

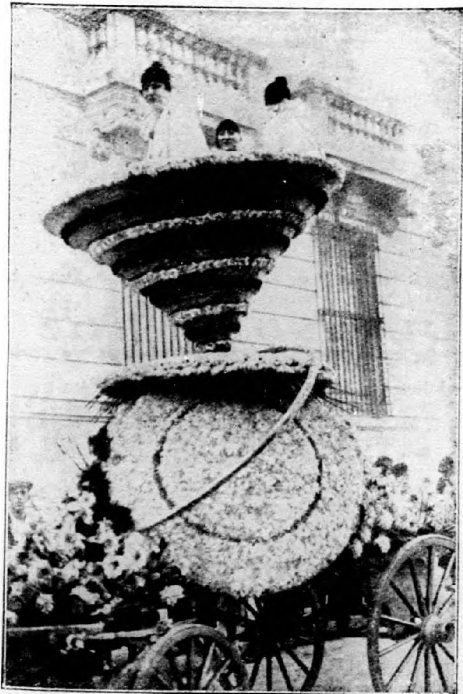
Klebsberg minisztert tiszteletbeli doktorrá avatják. A kormányzó a miniszterelnök előterjesztésére megengedte, hogy *Klebsberg Kunó* gróf vallás- és közoktatásügyi miniszter a hazai tudomány és a vele kapcsolatos felsőoktatás előmozdítása körül szerzett érdemeiért a Ferenc József tudományegyetemen a matematikai és természettudományi kar *tiszteletbeli doktorává avatassék és a tiszteletbeli doktori oklevél kiadassék.*

Kilépett medréből a Duna. A szokatlan júniusi időjárás olyan magas vízállást idézett elő, amire évek óta nem volt példa. A folytonos esőzések következtében a Duna mellékfolyói még mindig áradnak s ennek a következménye az is, hogy a Duna elérte a hat méteres magasságot. A főváros rakpartjainak alacsonyabb részeit már ellepte a víz s különösen a Szent Lukács-fürdő előtti partrészlet szenved a szokatlan magas vízállástól. A Duna kulminációja a Morva áradásától függ, mint felső folyásának legnagyobb mellékfolyójától.

A szegényügyi kiadások rendezése. A népjóléti miniszter a belügyminiszterrel együtt rendeletet adott ki a községeket és városokat terhelő szegényügyi kiadások fedezéséről. A rendelet szerint a községek és a városok kötelesek pontos nyilvántartást vezetni a területükön tartózkodó, községszűre jelentkező szegény emberekről s ugyancsak részletes nyilvántartást kell vezetni a kiosztott segítségéről és a megsegítettéről is. A rendelet megahyja, hogy a hatóságok a jövőben fokozott figyelemmel vizsgálják meg a községszűre szoruló száma annyira megnövekednek, hogy rendkívüli inszenyítható intézkedésekre lenne szükség, akkor a helyszínen alkalmi gyűjtést kell rendezni vagy pedig pótköltségvetésben kell gondoskodni a felmerülő rendkívüli szükségletéről. A község kiveheti az inszenyárleket is, sőt a törvényhatóság segítségét is igénybe veheti.

Egy mérnök borzalmas családirátása. *Wopera József* gépész-mérnök a Kartács-utcában lelőtte feleségét és három éves kisfiát, majd öngyilkosságot követett el. *Wopera* feltékeny volt a feleségére, emiatt gyakran bántalmazta is őt, míg most azután végzett vele. Úgy a mérnök, mint a felesége és a kisfiú is, azonnal meghaltak.

A soproni népművelés szép eredményei. Sopron vármegye népművelési bizottsága *Gévy-Wolff Lajos* alispán elnöklésével közgyűlést tartott, amelyen *Csuppaj Lajos* népművelési titkár évi jelentéséből kitűnt, hogy a vármegyében *hatszáz előadó egy év folyamán 417 előadást tartott, átlag 65 hallgatónál.* A népművelési akció során tartott *műkedvelői előadások 250 milliót jövedelmeztek.* Ezt az összeget a maga egészében kulturális célokra fordították. A közgyűlés, amely *Csuppaj* titkárnak jegyzőkönyvi elismerést szavazott meg odaadó munkájáért, elhatározta, hogy a mulatságok zenei pódijából a *vármegye minden falujában könyvtárt létesít.*

Kép egy délamerikai virágorzólóról.

Néhai Vas Imre földműves sírjánál.

Hej, öreg cimborám, sokat mulatoztunk,
Mig eljött az óra: «egyiknek menni kell...»
Az «egyik» te lettél... lakod most ennyi hely —

Két diófa között, itt, a malomvígi
Temetőben... s közel kis folyócska sodra
Csillogtat fényt régi, meghiúsított óhónadra.

Oh hánytorgattuk meg, hogy a magyar nemzedék
Nem ura magának és nem is lesz, míglen
Idegen szellem jár kultúrkerünkben.

Pihenj, öreg társam, ebrédez a magyar...
Álmaid legyenek boldog valóságok:
Miket én költői képzeletem látok!

Turi Sándor tanító.

Leventeünnepség Istvánán. Az Istváni Levente Egyesület június 13-án, vasárnap tartotta megható ünnepség keretében a Szigetvári Dalosegyesület és a Barcsi-Dalárda szíves közreműködésével zászlószentelési és leventeavatási ünnepélyt. A zászlóanyai tisztet Szandház Ferencné töltötte be, az ünnepségen megjelent Barla Szabó József dr., a kerület képviselője is. Az ifjúság e nehéz s megváltást váró időkben a reá váró feladatot megértette: nemzeti érelyeinket egybefoglaló harmadik zászlót bontott s azt a céllal magára emelte. A megragadó ünnepség műsora a következő volt: a leventék felvonulása katonazenével. Zászlóavatás és tábori Istentisztelet a hősök szobránál. Leventék fogadalmáttele. A zászlószögek beverése. Elvonulás a zászlóval a zászlóanya előtt. Társas ebéd. Ebéd után levente szabadgyakorlatok bemutatása és atlétika. Este hangverseny a Szigetvári Dalosegyesület és a Barcsi Dalárda közreműködésével. A gazdag programú ünnepség minden pontja a közönség lelkes tetszésével találkozott és teljes mértékben a levente gondolat megerősítésére szolgált.

Az autó egyszerre elgázolt öt embert Budapesten. Németh Lajos nyugalmazott körjegyző és nyolc-tíz főnyi társasága az uttest egyik oldaláról a másikra tartott, amikor megállították egy autó túlkölését. A társaság fiatalabb tagjai felugrottak a gyalogjáróra, az öregúr azonban nem tudta követni őket, megzavarodott és kétségbeesetten ide-oda tipgett az autó előtt. A kocsivezető, hogy kikerülje a szerencsétlenséget, elrántotta a kormánykereket, de a sárhány mégis elkapta az öreg urat és a kocsit alágyarta. Ugyanebben a pillanatban a kocsit felgázolta a gyalogjáróra és elütötte a társaság négy tagját. A sikoltozásra és csörömpölésre összehaladt az utca népe, azonnal mentőkért telefonáltak, akik hamarosan megérkezve, elsősorban Németh Terézét költözték be. A fiatal leány koponya-, karterést és zúzódásokat szenvedett, újgyógy életveszélyes állapotban szállították a Rókusokrházba, Németh Lajosral együtt, akit rendkívül súlyos belső sérülések értek. A sebesültek közül Németh Agnést és Landsmann Ignác vendéglistát a mentők lakásukra szállították — könnyebben sebesültek —, Kocsis Jenő detektívfelügyelőt pedig bekötözték és elbocsátották. Ő sérült meg a legenyhébben. Az ötszörös elgázolást okozó gépkocsi vezetőjét, Kiss György gépmestert és a mellette ülő sofőrt azonnal bevitték a főkapitányságra. Kiss György azzal védekezett, hogy az átázott talajon a fém nem működött. Miután a vizsgálat igazolta, hogy felelőség nem terheli, szabadonbocsátották.

Egy megszállott területen élő körjegyző — kőborcigány lett. Lusztig Mihály csolti körjegyző a múlt év decemberében elűnt a községből és mindmáig nem sikerült felkutatni. Most aztán egy cigánylegény jelent meg a csolti csendőrsőrnél és azt mondotta, hogy a jegyző nem halt meg, hanem cigányoknak állt és itt van most a kőborcigányokkal az erdő alatt. A csendőrök az erdőben fűdbéást odában, lerongyolódva találtak meg Lusztigot, aki tiltakozott az ellen, hogy megzavarják erdei magányát. A csendőrök örültek néztek s megkötözve vitték be a községbe. A jegyző elmondta, hogy nem örült, hanem az elkéseredés kergetté az erdőbe, mivel tizenháromszor helyezték át és mindenütt csak rosszakarat-tal találkozott.

Gázol és elmenekül a detektív. Az elmúlt hétkégy napján, este a Margit-hídon egy autó elgázolta Moczkia János napszámot, aki súlyos sérüléseket szenvedett. Az autót vezető sofőr, Gulyás József később beismerte, hogy csakugyan ő ütötte el a napszámot. Csupor József detektívfelügyelőt vitte kocsiján, aki menetközben gyors hajtást parancsolt és emiatt következett be a szerencsétlenség. Akkor meg akarta állítani az autót, de Csupor rákiáltott, hogy rohanjon tovább. A főfelügyelő ellen megindították a főkapitányságon a fegyelmi eljárást.

Két felesége és tizenhét menyasszonya volt egyszerre. A miskolci bíróság most tárgyalta Szatmári Pál ügyét, aki annak dacára, hogy első házassága érvényben volt, másodsorú is megnősült. A házasságsejdelgő ugyanakkor, amikor két felesége volt, különböző városokban és községekben egyszerre tizenhét menyasszonyt tarthatta nyílván. Több menyasszonytól pénzt is csalt ki. A bíróság Szathmári Pált három évi börtönre ítélte kettős házasság bűn-Wette miatt, többi csalási miatt külön eljárás folyik ellene.

A vörös mételey hatása. A dunántúli Kőpecsény községben egy idő óta gyakran megfordultak a jól ismert szociáldemokrata uszitók s hangzatos maszlagokkal igyekeztek megmételyezni a lakosságot. Hitvány munkájuknak meg is lett az eredménye. A napokban a reggeli miséjére igyekvő nép megdöbbenve vette észre, hogy ismeretlen tettesek teljesen feljagarták a sekrestyét, az ottliron lévő szentségtartót pedig kinyitották s köröskörül szétört és elszört szent otyával volt tele a padló s hogy kétség ne lehessen aziránt, hogy kik követték el a gaztetelt, az ottliron kereszbe hatalmas vörös szallagot feszítettek. A gyalogatos szentségtörés óriási izgalmat keltett a községben. A csendőrség a legnagyobb eréllyel kezdte meg a nyomozást s hamarosan el is fogott két szociáldemokrata legényt, akik addig is község legizásabab «proletárai» voltak. A vörös-zájú, sötétlelkű szociálista mákvirágokat letartoztattak.

Arany- és ezüst-tárgyak a kenyértésztában. Még ez év márciusában történt, hogy Stein Samu kereskedő felesége egy tepsifészval a pekhez küldte a nála szolgáló s csak nemrég felgagott Bonc Ida cselédet. A cselédeány egy csomó ezüst-évvészéskötzt rejtett el a tészta alatt, elment s nem is tért többé vissza, hanem Oláhországba szökött. Steinek természetesen feljelentették Bonc Idát, akit nem sokkal később el is fogtak. A tolvaj cselédről kiderült, hogy igazi neve Netter Károlyné s mielőtt Steinekhez szöködött, Márianosztrán hosszabb ideig ilip lopás miatt. Netternét ma a büntetőtörvényszék három évi feygházra ítélte.

Aki villannyal akarta megölni magát. Seres József napszámós Kőbányán egy hétméter hosszú drótot erősitett a villamos vezetékre, a végét a nyakára csavarta és várta, hogy megölje az áram. Seres a rendőrről is biroka kelt, aki meg akarta akadályozni öngyilkosságát. A rendőr végül is ártalmatlanná tette és előállította a főkapitányságra, ahol Seres azt monddta, hogy sokat olvasott arról, hogy Amerikában villamos árammal, fájdalommentesen végzik ki a bűnösöket s azért ő is így, szenvedések nélkül akart kimúlni a világból.

Aki az apját fosztja ki. Altkorn Ábrahám ékszerügynök a maga nemében páratlanul álló fölmentést tett a főkapitányságon. A kétségbeesett kárvallozt elmondotta, hogy leánya és veje: Glück Samu tegnapelőtt meglátogatták. Beszélgetés közben leánya egyszerre csak elájult. Jeddten szaladt a konyhába vizért, de mire visszatjött, leánya már jobban volt és hamarosan el is közsöntök tőle. Kis idő múlva rémületen vette észre, hogy mialatt vizért járt a konyhában, a másik szobában lévő szekrényét veje fölfeszítette és azt a kétszázmillió korona értékű ékszert, mely bizonyban volt Altkornnál, magához vette. A rendőri nyomozás megállapította, hogy Glückék régebbi útlevélükre néhány nappal ezelőtt úgynevezett látogató vizumot szereztek — Amerikába. A főkapitányság körözölevélet adott ki a megszőkött házaspár ellen, egyszersmind személyleírásukat közölték a külföldi rendőrhatalóságokkal.

OLVASÓINKHOZ!

Július hó 1-4-én új előfizetést nyitunk, aki tehát szlvénivel a kisgazda-, földműves- és kisparostársadalom, valamint a saját érdekét, aki a vasárnapját nemcsak kellemessé, hanem tanulósággá is hasznosá akarja tenni, az fizeszen elő a «Vasárnap»-ra.

A «Vasárnap» legkésőbb vasárnap reggelig a legmesszebb eső tanyára is megérkezik.

A «Vasárnap» a legolcsóbb hetilap, mert félévi előfizetés mellett csak 1192 K-ba kerül egy példány.

ELŐFIZETÉSI DIJAK:

negyedévre	16.000 K
félévre	31.000 K
egész évre	62.000 K

A «Vasárnap» kiadóhivatala
Budapest, VI., Ó-utca 10. sz.

Felkérjük azokat az előfizetőinket, kiknek előfizetése június hó 30-án lejárt, hogy előfizetésüket a már megküldött befizetési lap felhasználásával megújítani sziveskedjenek, nehogy a lap küldésében fönnakadasson álljon be.

KÖZÉRDEKŰ TUDNIVALÓK

Növények gyógyítása injekcióval.

Általánosan elterjedt módszer ma már az emberi gyógykezelésben az injekciók, befecskendezések segítségével való gyógyítás, amikor is a beteg testébe olyan anyagokat fecskendeznek be, amelyekre a testnek fokozott mértékben szüksége van, vagy pedig olyan anyagokat, melyek a kórokozó baktériumokat megölik. Egy Lippmann nevű amerikai tanár ezt a módszert megkísérelte a növények gyógyításánál is alkalmazni. Három év óta klorózisra és sárgulósodásra a citromfák testébe sós oldatokat juttatott mesterséges úton és az eredmény az lett, hogy három hét alatt a levelek visszanyerték zöld színüket és a fa termést is hozott. (A klorózis olyan növényi betegség, melynél a levelek elszárgulnak s a növény nem hoz termést.) Ezzel a rendkívül fontos felfedezéssel tehát meg tudtuk azt, hogy a növények betegségei is gyógyíthatók mesterségesen és ha a talaj esetleg szűkölködik valami fontos növényi táplálékban, úgy azt az alkatrészt befecskendezéssel is bejuttathatjuk a növény testébe.

A lelső légrétegek hatása az emberi szervezetre.

A világ legmagasabb hegycsúcsa, az ázsiai Mount Everestnek, a megmásására már számos tudományos expedíció vállalkozott eredménytelenül, mert a legfelsőbb régiókban olyan akadályok fogadják a vállalkozókat, melyek sokszor az életüket is elragadják, legjobb esetben pedig visszafordulásra kényszerítik őket. A legutóbbi expedíció orvosai érdekes megfigyeléseket végeztek, hogy hat-hétezer méteres hegymagasságban a levegő milyen hatással van az emberi szervezetre. Ezer láb magasságban még rendszeren folyt a lélegzés, ellenben tizennégyezer láb magasságban a legkisebb munka is (pld. a cipő befűzése) rendkívül erős lélegzést követelt meg. Huszonnyolcezer láb magasságban pedig az expedíció egyik tagja csak nyolcvan lábnyira tudott egy óra alatt előrehaladni (1 m = 3:28 láb), annyira magas volt a levegő nyomása. Egyébként ez a huszonnyolcezer láb magasság volt a legfelső határ, ahol még mesterséges levegő igénybevétele nélkül lehetett lélegezni. Érdekes az a körülmény is, hogy az ilyen nagy magasságban az embereket rendszeren étvágytalanság fogja el. Egyébként különösebb káros hatása nincs a szervezetre az ottartózkodásnak, mert minden esetleges testi elváltozás (szívtágulás, súlyvesztés stb.) a rendszer légkörbe való visszatérés után ismét megszűnik.

SZERKESZTŐI ÜZENETER

N. I., Kisgeresd. A műkedvelő előadásról készült fényképet várjuk, közölni fogjuk. Az egyik tréfa bevált. «Anyámhoz című verse — sajnos — sokkal gyönyömbb, mint az, amelyik már megjelent. Nem közölhetjük. — H. V. M., Szögveg. Verse még nem vers. Rejtvénye jó. — Ifjú R. I., Deb- réte. Versét a közölni valók sorába iktattuk. — G. I., Drávapiski. A tréfa jó. Ezeknél a régiek közt jobbak is akadnak. — M. L., Szent-Imre- major. A Magyar királyi Iparművészeti Iskolába csak négy középiskolá- val vesznek föl növendékeket. Mindamellett forduljon levelében a fenti iskola igazgatóságához (Budapest, IX., Kinizsi-utca 31.), írja meg rész- letesen korát, végzettségét, életkörülményeit, terveit és mellékeljen néhány rajzot a levelezéshez. Az igazgatóság szívesen szolgál tanácsal, útbaigazítással. — T. S., Békés. «Jövendőlés», «Történelmi leckék», «Lakodalmi nóta» és «Egy tizenhatszötödös» című verseit nem használhatjuk. — Diavso. Egyik tréféja jó. Verse sok érteket árul el, de közlésre még nem alkalmas. — P. B., Szombathely. Nem tudjuk elképzelni, milyen meggondolás vezetett akkor, amikor ilyen rejtvényözött zudit reánk. Egy rejtvénye már megjelent, tehát hosszú hónapok múlva kerülhet csak újra sor újabb rejtvényére. Azokat sem részesíthetjük előnyben a többiek rovására, akik valóságos elárasztanak bennünket rejtvényekkel. Elbeszélést elfogadtuk; tekintettel azonban arra, hogy elbeszélést csak néhanapján van módunkban közölni: türelmet kérünk. — Ifjú H. I., Orosháza. Rejtvényei jók. — Ifjú B. K., Szabadhidvég. Válogatunk belőlük.

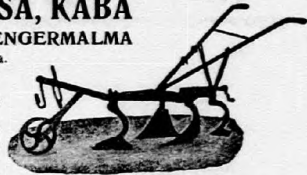
BAGI és TÁRSA, KABA

GÉPGYÁRA ÉS HENGERMALMA

Tel. 5. Sörg. - cím: Bagl, Kaba.

Alapítva 1897. évben.

Szállít mindenféle gazdasági gépeket, javított rendszerű csavaros kapáló ekéi

a legelterjedtebbek, átalakít magánjárókat, készít géplakatos-, vasesztergályos-, rézöntő-, kazán- és autogénhegesztőmunkákat, malomhengerek csiszolását és rovátkolását.

Kútfúrásai vállalata teljes szavatossággal készít új ártézikutakat bármily mélységre, végez próbafúrásokat és elapadt ártézikutak rendbehozását. A STOCK motor- és ekegyár kerületi képviselője.

TRÉFÁK

Megmagyarázta.

Férfi: Kedvesem, hogy tudtál olyan feltűnően kacérokodni azzal a hadnaggyal? Hisz tudod, hogy férjné! vagy?
Féleség: De ő nem tudta.

Baj lenne.

Egy ügyvéd rohanna halad végig az utcán. Egyik barátja szembe jön vele és megállítja:
— Hova rohansz ilyen sebbel-lobbal?
— Megyek a cselédszerzőhöz, hogy azonnal küldjön egy szakácsnőt!
— Miért olyan sürgős?
— Mert különben a feleségem maga főz.
(Beküldte Gräber Juliska, Drávapiskiről)

Vallatáskor.

Bíró (a vádlotthoz): Ha jól emlékszem, maga már egyszer lopásért volt bezárva?
Vádlott: Én nem voltam, kérem, csak az ajtó.
(Beküldte Nagy Imre Kisgeresdről.)

Főpróban.

A régi primadonna: Majd meglátod, én a magas c-t peccig kitarantom.
Új primadonna: És a — publikum?

Pityu névnapján.

— Mert sirsz, Pityuka?
— Miért olyan sok játékot kaptam.
— Na és ezért sirsz?
— Igen, arra gondolok, mennyi verést fogok kapni, ha ezeket a játékokat eltöröm.

Van oka rá.

— Hát maga, Potykáné, lámpát éget addig, míg a férjeura a korcsmából hazajön?
— Muszáj, Paszulykáné! A multkor is a sötétben majd a nagy tükröbe vágtam a csizmahúztót.

Az a papucs.

— Mit csinál a kedves férje?
— Amit megengedek neki.

Tűz-, jég-, élet-, betörés-, baleset- és szavatossági biztosítást legelőnyösebben köti a

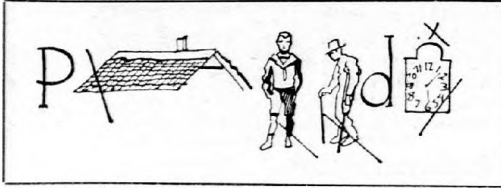
GAZDÁK BIZTOSÍTÓ SZÖVETKEZETE

Képviselőt minden városban és községben.

Központ: Budapest, IX., Üllői-út 1. szám.

REJTVÉNYEK

1. Képrejtvény.

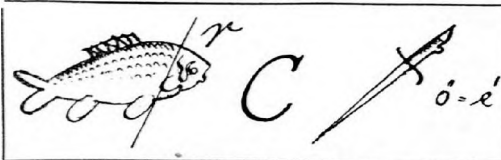
(Beküldte ifjú Vargyas Mihály Dunaszentbenedekről.)

2. Képrejtvény.

(Beküldte Kissnémet János Jászberényből.)

3. Képrejtvény.

(Beküldte ifjú Dániel Pál Magyorósbányáról.)

4. Keresztszórejtvény.

1	2		3	4	5
6			7		8
		9		10	
	11			12	
13		14	15		16
17					18
19					20

Vízszintes sorok :

- Méhlakás
- Állat
- Baromlakás
- Rag
- Ital
- Úton van
- Személyes névmás
- Léc között van
- Ugyanaz, mint a 12. vízszintes
- Rag
- Ilyen kép is van
- Tápszer

Függőleges sorok :

- Juhok között van
- Nem valódi
- Nem szegény
- Lószerszám
- Álló víz
- Cipő készül belőle
- Ugyanaz, mint a 14. vízszintes
- Szám
- Testrészt
- Kötőszó
- Latin betű kiejtve

(Beküldte Kiss Sándor Úttöről.)

5. Névrejtvény.

Posta Sándor.

Ebben a névben a foglalkozás is bennfoglaltatik.

(Beküldte ifjú Nagy Béla Emődről.)

6. Betű- és szórejtvény.

$\frac{M}{I} \frac{D}{E}$ Péter HERING andó

(Beküldte Skinta J. Ferenc Dövényről.)

7. Számrejtvény.

- 1, 8, 3, 18, 19 = tyúkok vezére.
- 2, 26, 22, 23 = férfinev.
- 11, 12, 10, 9 = szájbán van.
- 24, 4, 5, 6, 7 = talált régiség.
- 13, 14, 20, 21 = folyamnak több, tónak kevesebb van.
- 15, 16, 17 = az ember teszi, ha eszik.
- 1-26 = vers (első sora).

(Beküldte Bálint János Érseksanadról.)

8. Talány.

Öt betűből állok, ige is vagyok. Az ősmagyaroknál híres vezér voltam, tehát főnév is vagyok. Nevem visszafelé is olvashatód. Mi az?

(Beküldte Ellenberger Henrik Ecsényről.)

A rejtvenyek helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával a 29-ik számban közöljük.

Kérjük olvasóinkat, hogy a rejtvenyek megfejtését tíz napon belül okvetlenül juttassák el hozzánk, mert az elkésve érkezett megfejtők neveit nincs módunkban közölni.

A 23-ik számban közölt rejtvenyek helyes megfejtése:

1. Képrejtvény: Trombita harsog, dob perog, kész a csatára a sereg.
2. Képrejtvény: Magyar Asszonyok Nemzeti Szövetsége.
3. Képrejtvény: Vén torony áll a rónaság felett, leünt századba visz a kárpélet.
4. Betűrejtvény: Szerpentin.
5. Betűrejtvény: Történelem.
6. Verses rejtveny: A lánc.
7. Pótlórejtvény: Többet ésszel, mint erővel.
8. Számrejtvény: 18 farkas, 15 róka, 315 nyúl, 630 fogoly, összesen: 1008.

Megejtették: Német Pál, Zakár László, Varga Béla, Vizi Gyula, idősebb Baráth Miklós, Balogh Idus, Pados Irenke, Keméndi Bertalan, Sivák Ferenc, Horváth László, Kirschner Jolán, Gállácz Ödön, Rencsicsovszky István, Jakab László, Katymán Mariska, Bodor Gábor, Payper Lajos, Csálik Ilona, Csösz Károly, fajt Fay Barnabás, Nyeste István, H. Önkéntes Tüzeltő T., ifjú Bontovics Imre, ifjú Szarvas Pál, Orovecz János, Illés Ferenc, ifjú Kálmán Ferenc, Hajós István, Laposy Béla, Valkai Pál, Balla Pirokska, ifjú Nagy István, Pálfi Mancika, Berecz István, Czeczko Annus, Csatré József, Borócz János, Sági Kémike, Tatai Lajos, M. Katholikus Olvasó Kör, Spissák Henrik, Guttman Erzsike, Czibulka Ernő, Németh József, Meszáros István, ifjú Babinszki Pál, ifjú Hajdu József, Heil Edith M., Kovács András, Szabó Kálmán, Szakály Péter, Virágos Sándor, Harsányi János.

Jutalomkönyvet nyertek: Hajós István (Sümeq), Német Pál (Kispest), Tatai Lajos (Bajna), ifjú Szarvas Pál (Nagykálta), Rencsicsovszky István (Debréte).

A 24. számban közölt rejtvenyek helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával jövő héten közöljük.

Pálinkafőző és finomító (tisztázó) üstök

bármily rendszerben raktárról kaphatók

GODRA SÁNDOR és FIA

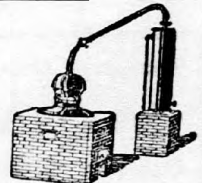
részvényes üzemeiben

Budapest, IX., Gróf Halter-utca 4. sz.

Telefon: József 78-43.

Gyümölcsfőző besűrítők készülékek.

Árajánlattal s árjegyzékkel szívesen szolgálunk.

VÁSÁROK JEGYZÉKE

Június 27-én, vasárnapon.

Állat- és kirakodóvásár: Jászládány, Karád, Kiskundorozsma, Kiszujzállás, Nagyberki, Nagykőrös, Vác. — Kirakodóvásár: Battonya, Mindszent. — Állatvásár: Dunapataj.

Június 28-án, hétfőn.

Állat- és kirakodóvásár: Erdősokonya, Halászi, Kálóz, Kiskomárom, Komárom, Kőrösladány, Mándok, Nemeshetés, Nova, Nyírhalta, Ozora, Rum, Sajószentpéter, Sárosd, Szabadszentkirály, Szekszárd, Tiszacsege, Vajszló, Vép. — Kirakodóvásár: Dunapataj.

Június 29-én, kedden.

Állat- és kirakodóvásár: Kölesd, Tápószéle.

Június 30-án, szerdán.

Állat- és kirakodóvásár: Ajka, Berkesd, Dombóvár, Hosszúpereszteg, Hőgyész, Kutas, Nyírbohgyán, Szentpéterur, Und.

Július 1-én, csütörtökön.

Állat- és kirakodóvásár: Encs, Nagykálló, Ónod. — Állatvásár: Cellőmölk.

Július 2-án, pénteken.

Állat- és kirakodóvásár: Nagyhalász, Somogyásd, Sümeg, Vásárosmiske.

Július 3-án, szombaton.

Állat- és kirakodóvásár: Magyarzentivány. — Állatvásár: Dévaványa. — Baromli, sertés és juhvásár: Kistételek.

VÁSÁR ÉS PIAC

(Fővárosi árak június hó 20-án.)

Gabonavásár. Készrúti piac június hó 21-én: 76-os tiszavideki búza 437,5—440, felsőtiszai 435—437,5, egyéb 430—432,5, 77-es tiszai 442,5—445, felsőtiszai 440—442,5, egyéb 435—437,5, 78-as tiszai 445—447,5, felsőtiszai 442,5—445, egyéb 437,5—340, 79-es tiszai 447,5—450, felsőtiszai 445—447,5, egyéb 440—442,5, pestvidéki rozs 240—242,5, egyéb 237,5—240, takarmányrpa 245—255, sörörpa 300—325, zab 277,5—282,5, tengeri 230—235, korpá 167,5—170 ezer K méter-másánként. — **Határidős piac:** Tekintettel arra, hogy a budapesti áru- és értéktőzsde újra bevezette a határidős piacot, a «Vasárnap» ezúttal ennek hivatalos jegyzését is közölni fogja. A míg tehát a készrúti árak azonnali szállítással vonatkoznak, addig a határidős piac árai mellett a szállítás ideje is fel van tüntetve. Június hó 21-én a hivatalos árjegyzések a következők voltak: Magyar búza szeptemberre 361,000—361,500, magyar búza októberre 362,000—365,000, magyar rozs októberre 248,000—249,000 K.

Liszt- és élelménypiac. Duplanulás 7200, nullás 6900, kettes 6500, hatos 4500, takarmányliszt 2300, korpá 1600—1700, egyes rozsliszt 3300, 73%-os egyeses rozsliszt 3200 K volt kilogrammonként szákkal együtt.

Takarmányvásár. Réti szena, elsőrendű új (csak június—júliusban) 110,000—130,000, másodrendű új (csak június—júliusban) 90,000—110,000, harmadrendű csomogásra új 50,000—90,000, lucernaszena 125,000—155,000 zöld árpatakmány 85,000, almazsálla 60,000—75,000 K méter-másánként, szuszpmála egy kéve 5000—6000 K.

Vetőmagvak. Árak nyersáruért 100 kg-kint, budapesti paritásban minőség szerint, 1926 június 18-án, 1000 K-ban: Bab, fehér 170—190, bab, tarja 130—140, cirokmgag 120—130, csillagfűrt 250—260, csibuhar 450—480, koriander 220—240, gomborka 600—620, kender 230—310, köles, fehér 380—420, köles, vörös 220—240, köles, szürke 210—230, köles, tarka 200—220, kungm 500—520, mák 2,600—2,700, muharngm 230—250, mustármag 950—1,000, napraforgómag, fehér 340—360, napraforgómag, szürke 280—300, tókngm 560—580, tatárka 210—220 K.

Szűrőmarhavasár. Elő borjuk: Belföldi szopás: Elsőrendű 13,500—14,000, kivételesen 15,000, másodrendű 12,000—13,000 K kilogrammonként elsőlyban.

Tenyészállatok és járműokörök. Elsőrendű belföldi fehér járműokörök 11,500—12,500, elsőrendű belföldi tarka járműokörök 11,500—12,000, triss fejőstehen 12,000—14,000, egy és fél éves üszök 11,000—13,000, egy és fél éves tinók 11,500—12,500 K kilogrammonként elsőlyban.

A világ legjobb

Harmonikái, Hegedűi, Citerái, Harmonikumjai, Beszélőgépei, Cimbalomjai, továbbá az összes

Hangszerek itt a gyárban kaphatók.

Romlott hangszereket művésziesen javít.

Iskolai, dalárdái, egyházi harmonikumok részlete is.

Legjobb Húrok. Árjegyzéket ingyen küld.

MOGYORÓSSY GYULA m. kir. szabadalmazott hangszergyára
Budapest, VIII., Rákóczi-út 71. — Telefon: József 16—81.

Vágómarhavasár. Június 21-én. Ökor legjobbminőség 11,5—12,5, kivételesen 13, közép 9—11, gyenge 6,5—8,5, bika jobbminőség 11—12,5, kivételesen 13, közép és gyenge 8—11, tehén jóminőség 10,5—12, kivételesen 12,5, közép és gyenge 6,5—10, kicsontozni való marha 3—8, növendékmarha 6,5—11 ezer K kilogrammonként elsőlyban.

Sertésvásár. Június 21-én. Elsőrendű 15,500—16,000, másodrendű 14,500—15,000, fiatal nehéz 17,000—17,250, közép 15,250—16,000, könnyű 13,000—14,000, kevert közép 14,500—15,500 K kilogrammonként elsőlyban.

Lóvásár. Jobbminőségű lovak: csikó 300,000—1,350,000, igás kocsió 3,750,000—6,800,000, könnyű 3,200,000—7,500,000, számar 800,000, 1,100,000, öszvér 1,500,000—1,800,000, alarendelt minőségű ovak 300,000, 3,000,000, vágólovak 300,000—2,150,000 K.

Gyapjú. A gyapjúpiacok az árak változatlanok, uradalmi gyapjú 28,000—30,000, kivételesen 32,000, szedett gyapjú 24,000 K körül mozog kilogrammonként szennyes állapotban.

Nyersbőr. A budapesti nyersbőrpiacok az árak a következők: marha bőr 13,500—17,000, borjúbőr 21,000 K kilogrammonként.

Tej- és tejtermékek. Teljes tej literje június 15-én 3600—4500, te a színhát literje 40,000—50,000, tejfel literje 20,000—26,000, vaj kg-ja kicsinyben 55,000—70,000, nagyban 40,000—44,000, tehéntúró kg-ja 12,000—16,000, juhtúró kg-ja 36,000—45,000, görői sajt kg-ja kicsinyben 60,000—80,000, trappista sajt kg-ja kicsinyben 36,000—50,000, nagyban 20,000—26,000, emmentáli sajt kg-ja kicsinyben 66,000—80,000, nagyban 45,000—50,000 K.

Baromli és tojás. Csirke darabja 12,500—50,000, tyúk darabja 35—65,000, hizott ruca kg-ja 25—26,000, hizott lud kg-ja 26—28,000, sovány pulyka darabja 60—80,000, libamáj kg-ja 40—100,000, libaszőr kg-ja 38—40,000, tojás darabja 800—1400 K.

Halpiac. Ponty kicsinyben elsőrendű 40,000—50,000, nagyban 40,000, ponty kicsinyben másodrendű 30,000—40,000 K.

Zöldésg és gyümölcs. Sárgarépa 10,000—14,000, petrezselyem 12—18,000, zeller darabja 500—1500, karaléb 2000—4000, vöröshagyma újdonság 200—3000, fokhagyma 18,000—28,000, cékla 4000—6000, fejeskáposzta 8000—16,000, kelkáposzta 2000—8000, fejesaláta darabja 200—1000, burgonya új (hazai) 1800—3000, rózsaburgonya kicsinyben 1600—2000, fehérburgonya kicsinyben 1000—1400, nagyban 70,000—80,000, retek 1000—3000, ugorika újdonság 18,000—30,000, zöldpárika darabja 1000—5000, tok 2000—5000, zöldbab 10,000—14,000, kárpát 5000—16,000, zöldborsó 2000—4000, torna 8000—24,000, spárga 10,000—24,000, sóska 5000—8000, spenót 3000—6000, champignonsárga 25,000—60,000, alma 40,000—80,000, körte, újdonság 14,000—18,000, dió 14,000—16,000, csekesny 6000—18,000, meggy 5000—16,000, málna 30,000—60,000, szamóca 28,000—45,000, kerti eper 12,000—28,000, faeper 6000, ribizke 8000—14,000, egesz 5000—12,000, sárgadinnye, újdonság 80,000—120,000 K.

Paprikapiac. Szegeden: Csövespaprika füzereknél 85,000—110,000, édesnemes paprika kg-kint 39,000—48,000, félédes paprika kg-kint 30—37,000, rózsapaprika kg-kint 22,000—27,000, másodrendű paprika kg-kint 8000—13,000, harmadrendű paprika kg-kint 5000 K. Az árak tartott irányzat mellett nagyjából változatlanok, bár a kínálat csökkent. — **Kalocsán:** Csöves paprika kg-kint 20,000—24,000, édesnemes paprika kg-kint 36,000—40,000, rózsapaprika kg-kint 20,000—24,000, másodrendű paprika kg-kint 13,000—16,000, harmadrendű paprika kg-kint 6000—8000 K.

Ídegen pénzmekek legmagasabb ára június hó 22-én. Angol font 349,375 K, dollár 71,580 K, francia frank 2044 K, szerb dinár 1266 K, lengyel zloty 7225 K, román lei 320 K, olasz lira 2614 K, német márká 17,044 K, osztrák schilling 10,117 K, svájci frank 13,805 K. — **Arany- és ezüstpenzlek:** 20 koronás arany 290,000 K, ezüstkoronás 5500 K, ezüst forintos 15,000 K, ezüst ótkoronas 30,000 K.

Ha jó PONYVÁT, ZSÁKOT

akar vásárolni, kérjen árajánlatot a 45 éve fennálló

FISCHER J. r.-t. ponyva- és zsákgyártó, Budapest, Nádor-ú. 31-33.

A CSENDES SZIGET

REGÉNY * IRTA UNDI IMRE.

(16. közlemény.)

A következő pillanatban messziről, a cserjés part felől, feltűntek a titkos azték szekta emberei. Hangosan kiáltozva futottak errefelé.

Kingék riadtan néztek a közeledő csoport felé.

Fu Peng a kémhez fordult:

— Szálljon magába. A hajójuk elpusztult, a menekülésük útját a sors elvágta. Ha ez a csapat ideér, én mondom, egyikük élete sem fog érne egyetlenegy centet.

— Miért? Kik ezek?

— Se kedvem, se időm nincs a magyarázkodásra.

— És a törvény?

A detektív nem állhatta meg, hogy el ne mosolyodjék.

— Önök hivatkoznak a törvényre? Én ismerem és megtartom a törvény szabályait. De akik itt jönnek, én mondom, nem ismernek el más törvényt a magukénál. Már pedig nem ajánlom, hogy ezeket megköstöljék. Egy mód van, hogy a bőrüket megmentsék...

— S mi lenne az?

— Megmondom, ha elárulja Ménoosz tanár rejtékét.

A rajongók csoportja vad iramban közeledett. Nem lehettek messzebb, mint hét, nyolcszáz méter.

A kém hallgatott.

— Fél percet adok — szólott Fu Peng.

A kiáltás egyre erősödött.

King odaszólt társának:

— Hátha így vagyunk, nincs más választásunk hátra.

A tanár 19 mérföldnyire délkelet felé van egy kicsiny szigeten. A sziget egy toronyserű sziklacsúcsról könnyen megismerhető.

— Rendben van — szólott Fu Peng. — Most készüljenek fogadni az érkezőket. Forduljanak arccal feléjük és föl a kezeket!

Ezzel intett társainak, hogy kezdjék meg a visszavonulást a part ellenkező irányra felé.

Robert Tom megszólalt:

— Önt nem hagyom magára, mr. Fu Peng.

— Megyek én is — felelte a detektív — csak ezekhez lesz még néhány szavam. King kapitány! Ne higgye, hogy egyezséget kötöttem magukkal. Hogy most megmentem magukat, azt az igazságszolgáltatás érdekében cselekszem. Amit tettek, azért felelni fognak a földi bíró előtt is. Ha itt adnám önöket át jól megérdemelt sorsuknak, attól tartok, túl kegyes módját választottam volna a büntetésnek. Egy óra múlva rádiójelelntés kap a mexikói rendőrség. De most már megyek. Utánam egyikük meg ne forduljon! Megmenekülésükre egy mód van: mondják hajótöröttnek magukat. Így nem lesz bántódásuk és házzal, szokásuk ellenére is, igazat mondanak.

Ezzel Fu Peng társai után eltűnt a sűrű bozótban.

XVI.

Hajó a láthatáron...

Négy nappal később egy nagy, minden kényelemmel berendezett motoroshajó szelte a habokat Délmexikó partjain. Ragyogó szép idő volt, a tenger hajjai ártatlanul csobogtak, játszadoztak egymással, mintha mit se tudnának az elmúlt napok dühöngő fergetegéről...

A fedélzeten sütkéreztek Ménoosz tanár, Hella, Tom és Fu Penget hallgatták, aki elmesélte az egész nyomozás történetét kezdve attól, hogy Peripopolosz dr. a Pinkerton vállalatot bírta meg, egészen a kis szigetre való érkezésükig.

— Higgye el, méltóságod — fordult Ménooszhoz a detektív — rendkívüli aggodalommal töltött el, hogy a tomboló vihar minduntalan elsodorta hajónkat és csak nagy késedelemmel értük el a szigetet. Ön kényszerű magányában elszántan várta az elkövetkező eseményeket, de a mi broadcastingunk kétségtelen hírt hozta annak, aminek bekövetkezésére rettegve gondoltunk.

Ezeknél a szavaknál egyik detektív lépett a társasághoz és valamit sügött Fu Peng fülébe.

A kínai arca mintha pirosbabb lett volna egy pillanatra. Fölállt és karját nyújtva Hellának, Ménooszhoz fordult:

— Kérem kell önöket, hogy egy kis időre fáradjanak a hajó belsejébe. Bármi történne azonban, ne mutatkozzanak a fedélzeten, míg erre engedélyt nem adok.

Ménoosz kérdőleg tekintett Fu Pengre:

— Mi történt? Csak nincs valami baj a hajóval?

— Semmi baj sincs — szólott megnyugtató hangon Fu Peng — csak tegyenek úgy, amint mondtam.

Fu Peng bekisérte a tanárt és leányát. Mikor visszatért, Tom fordult hozzá:

— Mi történt?

— Egy göröglobogós hajó közeledik felénk.

Tom és a kínai a hajó korlátjához álltak és úgy figyelték a teljes gőzerővel közeledő hajót. A gőzös beljebb haladt, ugyancsak párhuzamosan a parttal és mikor a motoros közelébe ért, szemmel láthatóan csökkentette a menetsebességét.

Hirtelen felröppent az árbocra az Egyesült-Államok zászlója.

— Valamit akarnak tőlünk — mondotta Fu Peng. A szokásos üdvözlés után újabb lobogókat vontak föl a görög hajón. Fu Peng lassan olvasta a zászlóbeszédet:

— Non-han jöt-tök?

A válasz így szólt:

— A-ca-pul-co-ból.

— A Re-vil-la Gi-ge-dön?

— Nem.

— A Las Tres Ma-ri-as-on át?

— Igen.

— Ha-józ-ha-tók-e a csoport kül-ső öb-let?

— Ne-he-zen.

A kérdésekhez itt megszakadtak. Üdvözléssel küldött a görög hajó, mire még intett Fu Peng, hogy jelezzék:

— Jó u-tat!

Majd nevetve fordult Tomhoz:

— Észre vettem, mint figyelik látszóveggel a fedélzeten? No de ügylészik megnyugodtak. Egy kis csalódás fogja érni őket mindenesetre a sziklatornyos szigeten. Majd kiheverik. Ha aztán elszomorodva kikötnek valahol, meg örülni is fognak, hogy itt hajókéznak ezeken a sivar partokon, mert a kapott híradásból nem sok jót fognak kiolvasni otthonmaradt elvbarátaik helyzetéről. Ugyanis az imént kaptunk egy rádiójelelntést, hogy Peripopoloszék kerültek uralomra és az egyik miniszteri tárcát Ménoosznak tartják fenn.

Tom, mint egy levizsgázott kamasz, ugrálni kezdett és Fu Penget faképnél hagyva, örömtől sugárzó arccal futott le Ménooszékhöz. A kínai lassan követte.

Mire léért, Tom már mindent elmesélt.

— Igaz-e — fordult Fu Penghez a tanár — amit itt ez a bolondos fiú összebeszél?

— A görög hajó?...

— Ej, dehogya. A pártunk győzelme.

A detektív meghajolt:

— Igaz, *kegyelmes uram*...

Ménosz szemében könny csillant meg:

— Köszönöm Istennek, hogy engedi hazámat szolgálni.

XVII.

Két árnyék.

Estére elérték a Panama-szorost.

Fu Peng a fedélzeten szivarozó tanárhoz lépett:

— Egy óra mulva kikötőbe érkezünk, hol Európába induló hajót találhatunk. Itt már biztonságban vagyunk. Az én küldetésem véget ért, búcsúzni jöttem.

A tanár akadozva kereste a szavakat:

— ... Igazán nem tudom, hogy köszönjem meg önnek, amit értünk tett. Köszönet... hála... mind csak szürke szó marad... Engedje meg, hogy kezét megszorítsam és barátomnak tekintsem. Az ön szolgálatai messze felülmúlták, amire megbízatása terjedt.

— Szóra se érdemes — nevetett Fu Peng. — Higgye el, uram, e párnap megihitt együttlét számomra is szomorúvá teszi a választ.

— A kötelesség hazámba szólít... Önök most messze mennek?

— Autó vár bennünket és megyünk vissza, északnak. A mexikói rendőrségen el kell még igazítani ezeknek a gaffikoknak a dolgát. Már lefűlték őket. Valamiben állhatok még rendelkezésére?

— Köszönöm. Miután nem vagyok erre ismerős, ha szíves lenne a hajójegyváltásban segítségemre lenni, hogy időt ne vesztegessenek.

— Természetesen. Önnek, Hella kisasszonynak és Elenának.

A detektív most akkorát szippantott a pipájából, hogy a piros parázs egészen megvilágította az arcát:

— Mint a Pinkerton-iroda nyomozója, letettem szolgálomat, de mint magádetektív még egy megfigyeléssel egészíthetem ki az ön eddigi értesítéseit...

— És az?...

Fu Peng karonfogta a tanárt és a hajó orra felé vezetette. Tom állt ott és mellette Hella, fejét a fiú vállára hajtván.

Nézték a tengert szóltanul.

A tanár megszorította Fu Peng kezét és halkán a fülébe súgta:

— Persze, persze... Négy jegyet kérek, egészen — Athénig.

És az összekulcsolt két férfikre egy meleg könnycsepp gördült alá...

(Vége.)

Főszerkesztő: **Meskó Pál.** Felelős szerkesztő: **Perlaky György.**

Főmunkatárs: **Meskó Zoltán.** Társszerkesztő: **Vasadi Balogh György.**

Felelős kiadó: **Bak Imre.**

Pálínkfőző- és mosóüstök vörösrézből.
RÉZGÁLIC — RAFFIA — RÉZKÉNPOR
szab. Balaton-, Turul- és Vermorel-rendszerű
Chaudoir és Caepl W. M. védjegyű
szőlőpermetező

leg olcsóbb gyári
áron beszerezhetők.

SZONTÁGH PÁL részru-
gyár Bpest, IX., Üllői-út 19.

Levelek és rendelések gyors
és pontos ellátése miatt **TERÉNYI SAMU** cég-
lőnök nevére Üllői-út 19. szám alá intézendők.

A világhírű eredeti angol **THE CHAMPION**
kerékpárokat mélyen leszáll-
lítottá havi 300.000 kor. rész-
letre, kerékpáralkatrészeket,
lámpa, lánc, pedálokak nagy-
ban gyári áron szállítunk.
Külső gumi 98 ezer, belső gumi 30 ezer K-tól.
Láng Jakab és Fia kerékpárnyakereskedő, Buda-
pest, József-körút 41. Nagy képes árjegyzék tégven.

Szakorosi rendelő vér- és nemibetegek
részére. Ez árt salvaran-olást.
Rendelés egész nap.
VII., Rákóczi-út 32. sz., I. em. 1. (Rókussal szemben.)

Mindenféle gazdasági szakkönyv, szépirodalmi munka, színmű legjobban a
„Vasárnapi” könyvosztálya Budapest, VI., O-utca 10. utján szerezhető be.

**Gazdagépolaj, Traktorolaj,
Benzin, kocsikenőcs,
gépzsir, cséplési szén,
prima tűzifa**

olcsó áron, jöminőségben és kedvező
fizetési feltételek mellett kapható

**Orsz. Gazdakör Tagjainak
Áruforgalmi Szövetkezete**
Budapest, V., Nádor-utca 12. szám.

HOFHERR-SCHRANTZ- CLAYTON-SHUTTLEWORTH R.-T.

BUDAPEST, VILMOS GSÁSZÁR-ÚT 57.

Fiókok: **GYŐR**, Gróf Tisza István-u. 5. sz.
KAPOSVÁR, Fő-utca 8. szám.
BÉKÉSCSABA, Andrásy-út 25. sz.

Traktorok
Traktoros cséplőgarnitúrák
Gőzcséplőgarnitúrák
Malmok
Tükörpáncél kormánylemezes ekék
Minden mezőgazdasági gép

MEGBIZHATÓ

jóminőségű árut a legelőnyösebb árban a

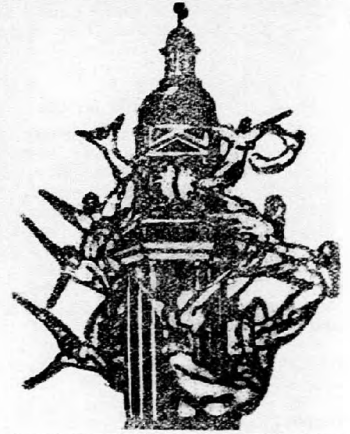
„HANGYA”

v i d é k i szövetkezetekben
lehet vásárolni.

Kaphatók: vízson, karton, kanavásár, zefir, szövet, kész férfi és női ruha, kendő, harisnya, cérna, pamut, szabókéllék, valamint mindenemű rövid-, kézmű-, konfekció- és díszmű-áruk, továbbá: férfi, női és gyermekcipők és munkásbakancsok.

Ékek, ekealkatrészek,
boronák, kapálóékek, fűkaszálók,marokrakó és kévekötő aratógépek,
lógereblyék, kézi-járgányosok,
motoros- és gőzcséplőkészletek,
szecskavágók, répavágók, darálók,
morzsolók s minden egyéb gazd-
sági gép és szerszám a„HANGYA” mezőgazdasági
géposztályánál
szerezhetők be legutányosabban

HARANGOKAT

tisztá harangérből pontos hangolással leg-
gyorsabban önt és szállít az Orsz. Harang-
szakértői Bizottság felügyelete mellett a

HARANGMÚVEK R.-T.

„ECCLESIA” ALAPÍTÁSA

Központi iroda: Budapest, Berlińi-tér 2. sz.
(Bejárt Gyár-utcból.)

A LEGJOBB GAZDASÁGI KÖNYVEK!

Kovács: Házinyúl mint haszonállat ...	15.000	Bittera: A kukorica mint szemestermény	35.000
Kis Mihály: Az igásló tenyésztése ...	25.000	és mint takarmánynövény ...	35.000
Molnár: A gyümölcsérettelése ...	25.000	Bernátsky: Az elhős gomták ...	30.000
Sierbán: A kendertermelés és ártatásról	15.000	Schandl: A szarvasmarha tenyésztése...	30.000
Végh: Bolgárkertészet ...	25.000	Kukuljovic: Védekezés a ragadó állati	
Winkler: Baromfihiázlás és értékesítés	15.000	betegségek ellen. I—II. rész... ..	50.000
Ünlambtenyésztés ...	65.000	Fehér: Takarmánynövények termesztése	19.000
Czapary: Virágtenyésztés (új kiadás) ...	106.000	Györky: Az előrehaladt borkezelés ...	39.000
Witthen: A huszertermelés és loaszterű		Károly: Réti és legelőművelés... ..	26.000
kérdései ...	15.000	Kaszás: A gazdaember tükrö... ..	33.000

Megrendelhetők a „VASÁRNAP” kiadóhivatal könyvosztálya útján Bpest, VI., Ó-utca 10.

Könyvek ára az összeg előzetes beküldésével értendő, utánvételes küldéssel minden könyv
4000 koronával drágább.Legeredményesebb
a hirdetés a **VASÁRNAP** képes
hetilapban.

Szövetkezeteink figyelmébe!

Előrendű szinbörből készült férfi-, női- és gyermekcipők,
box- és sevrőbörből, továbbá munkásbakancsok a legjobb
minőségben a legutányosabb napiárakon szerezhetők be a

„HANGYA” ruházati és díszműáruosztályánál.

Máthé
András
vörösz-
tervező
Ujpest,
Károly - u.11. szám. TII. Ujpest 28. — Pálinszázados ástóket.
finomított kézzárléket és vörösz mosástóket a leg-
primább kivételben állandóan a kárton tartók.

Dr. Héray Andor

Orsz. Földbírtokrendező Bíróság által engedélyezett
ingatlanforgalmi és üzletértékesítő Irodája,
Budapest, IX., Rákos-utca 11., földszint 1.
Törvényszékiileg bejegyzett cég.

SCHLICK-NICHOLSON

Gép-, vagon- és hajógyár r.-t. BUDAPEST VI. ker., Váci-út 45—47. szám.

Mintaraktár: VI., Vilmos császár-út 63. szám. Levélcím: Budapest 56. Motorgyár: Szombathelyen. Hajógyár: Ujpesten.

Cséplő-
készletekVontatós és magánjáró
lokomobilok gőz-, ben-
zin- és szivógázüzemre.
Cséplőgépek minden
nagyságban. — Ásványi-
féle szab. tengeriszár-
tógépek. — Szecskavá-
gók, darálók, morzsolók
Borsajtók, olajgyártási
gépek.

Vetőgépek * Szivógázmotorok

FIÓKOK:

Szeged, Kölcsey-utca 11.
Szombathely, Zanafi-út.
Eger, Káptalan-utca 8.Mayer-
traktorokDiesel petroleum- és
benzinmotorok, félstabil
lokomobilok. Vízturbinák.
Kőjártok. Stábil fekvő és
álló gépek. Gőzkazánok.
Szivattyúk. Jéggyári, hűtő-
házi és vágóhídi berendezések.
Híd- és vasszerkezetek. Vasúti,
villamos és iparvasúti kocsik.
Folyami hajók. Szállító- és
bányaberendezések.